BONDIA ARUBA®

E

Rehabilita Caya Grandi… Been there, not done that…?

Diasabra 7 di September 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

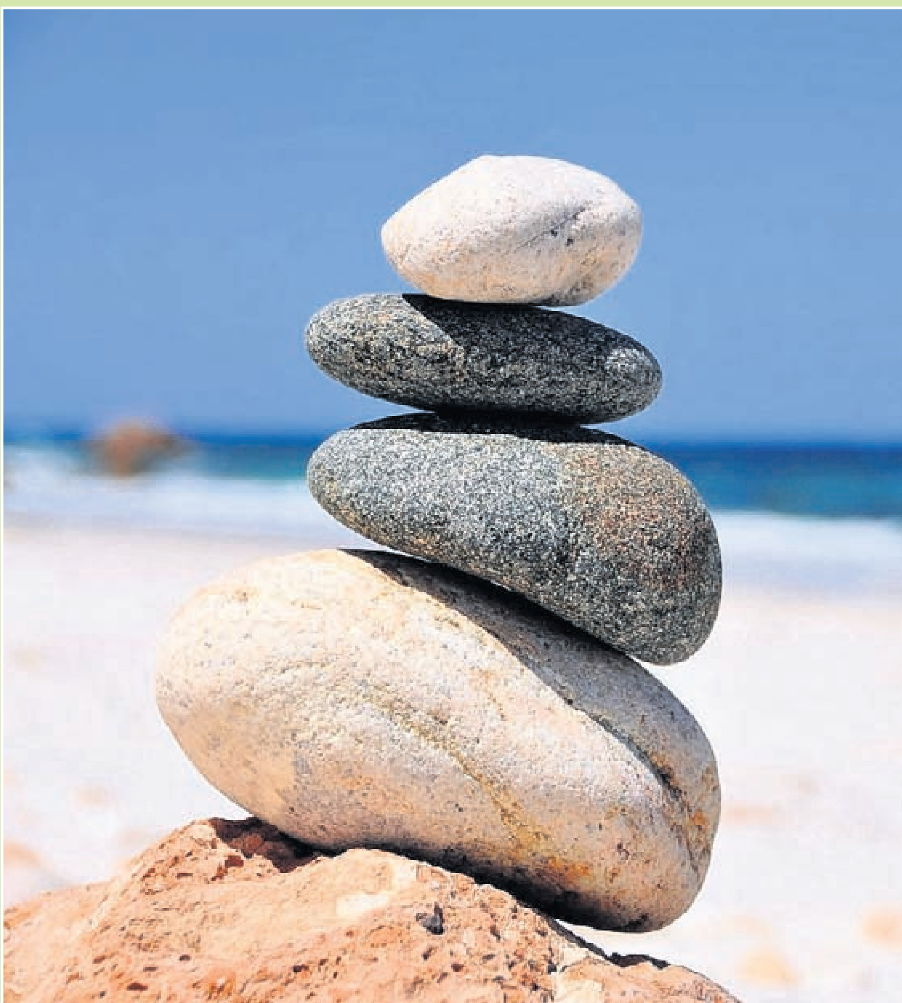
Raiz no lo sostene Edgard Vrolijk pa presidente pa aña parlamentario nobo

Pagina 2

- **Parlamentario Raymond: Tjon no a duna prevencion di suicidio e urgencia cu merece** Pagina 3
- **Auto a alcansa peaton di 87 aña y a bandona e sitio** Pagina 4
- **Mision Mericano den Caribe Hulandes ta duna bon bini na Consul General nobo** Pagina 6

Ciudadanonan disgusta pa Rock Staking na Bushiribana

Pagina2

Mayoria Hulandes kier prohibi rednan social durante debate parlamentario

Pagina 9

Blinken ta anuncia ayudo humanitario di 45 miyon dollar pa Haiti

Pagina 23

Ciudadanonan disgusta pa Rock Staking na Bushiribana

E discusion pa loke ta trata Rock staking na Aruba no ta caba, recientemente riba rednan social ta bin publicando potretnan cu ta ilustra e actividad aki sea realisa pa turistanan of hende local cu no ta cay den bon tera pa cierto hende unda ta sigura cu esaki ta destruccion di naturalesa.

Riba e pagina di Facebook, conoci pa turistanan cu ta usele pa loke ta trata nan biaha pa Aruba, recientemente un usuario a publica potretnan unda ta mustra e formacion di varios piedra denomina "Rock Stacking."

Den e post usuarionan di e res social aki a duna nan comentario indicando cu esaki ta bay riba loke ta e paisahe y su aspecto natural y no e obra traha pa hende di turista. Hasta nan a yega di menciona cu reptielnan cu ta biba eynan hunto cu otro bestianan chikito ta depende di e piedranan pa tapa, traha neishi y keda fresco pa sobrevivi. Segun cu e piedranan ta wordo montona ta corta drasticamente den e disponibilidad pa nan habitat y mas y mas no ta sobrevivi.

Ademas, a señala cu esaki no ta forma parti di Aruba su cultura y ta algo malo pa medio ambiente.
Segun un otro publicacion di otro usuario, na e mesun area aki pero dianan pasa no tabatin nada y turistanan ta indica cu tin algun compania operador di tour cu ta permiti pa nan por haci esaki, specificamente den area di Bushiribana.

Rock Staking ta un di e formanan di arte mas antiguo di humanidad pero e ta algo mas di custumber, cana suficiente

leu riba casi cualkier caminda na mundo, probablemente lo mira un coleccion di piedra pone riba otro cu ta forma esculturanan improvisa.

Algun ta yama nan 'Cairns,' otronan ta faborece terminonan mas colorido manera "balansamento di piedra" of "pilanan di piedra di oracion."

Durante e ultimo decada of mas, pa miho of pio, stacamento di baranca a bira mas popular ainda. Loke hopi no sa, sinembargo, ta cu e practica ta controversial, particularmente den parkenan nacional y otro areanan proteha. Dependiendo di ken por puntra, e por ta un aparato di nabegacion crucial, un practica di conscientisacion gratificante of un menasa ambiental.

Cairns tabata antepasadonan su prome incursion den construccion di structuranan – montona algun piedra riba otro y nan lo tabatin e comienso di un refugio of pa warda di cuminda, por ehempel. Na Mongolia, baranca tabata marca luganan di entiero den santana. Na Tibet, budistanan tabata usa nan den ceremonianan pa yama bon fortuna y balansa energianan conflictivo. Prome cu e inversion di faro, cairns tabata adverti nabegantenan pa aleha for di e fjord di Noruega.

Cierto ta cu Aruba, e practica aki den diferente opinion, no ta haya bon aceptacion door di personanan local cu ta afirma cu esaki tin di haber cu destruccion di naturalesa.
Potret ta cortesia di website Visit Aruba.

Raiz no lo sostene Edgard Vrolijk pa presidente di parlamento pa aña parlamentario nobo

Dialuna 9 di september ta bay tuma luga votamento pa eligi e presidente y vice presidente di Parlamento di Aruba pa aña parlamentario 2024-2025. Algun parlamentario a indica caba cu nan no lo ta votando pa Sr. Edgard Vrolijk di MEP sinta den e stoel di presidente un biaha mas.

Otro medionan di comunicacion a indica cu fraccion Raiz no lo vota pa e presidente actual di parlamento, Edgard Vrolijk, dialuna durante votamento pa presidente y vicepresidente di parlamento pa e aña parlamentario nobo. Reportera di Bon Dia Aruba a tuma contacto cu vocero di fraccion Raiz pa confirma si e informacion aki ta corecto.

Vocero di fraccion Raiz a confirma cu en berdad Raiz no lo ta votando na fabor di Sr. Edgard Vrolijk dialuna awo.

"Raiz a laga sa na MEP cu no lo sostene Edgard dialuna awo. Nan lo sostene cualkier otro miembro di fraccion MEP. Y awo nan ta bezig ta wak con lo sigui pa dilanti," e vocero a indica.

Otro parlamentario cu a expresa su opinion pa loke ta e votamento di dialuna proximo ta lider di fraccion ACCION 21, Miguel Mansur. A traves di un publicacion riba su pagina di Facebook Mansur a critica fuertemente e actual presidente di parlamento y ta indica cu dialuna e lo ta pendiente pa wak si "palabra y firma" di miembronan di fraccion Raiz tin "balor ora ta toca integridad di presidente di parlamento"

"E momento di berdad a yega pa Sra. Misha Raymond y Sr. Raymond Kamperveen demostra cu nan firma tin balor, cu nan representacion tin balor. Actual presidente, Sr. Edgard Vrolijk, a viola reglement van orde di parlamento y constitucion structuralmente durante ultimo aña di un forma descabeya. Su continuacion lo ta un menasa pa e poco credibilidad cu e organo mas halto di nos sistema constitucional ta gosa di dje. Sr. Vrolijk a sistematicamente abusa di su poder pa faborece su partido. Den otro palabra el a pone su interes personal prome cu interes nacional pa gana punto den su partido," parlamentario Mansur a remarca.
El a agrega cu ultimamente Sr. Vrolijk a te hasta nenga minister Ursell Arends su peticionnan pa reunion publico tocante e asunto di taxistanan y cu e ta mal usa su funcion pa purba evita cu su partido ta mustra malo. "Un berguensa pa parlamento, nos pais y fundador di su partido," el a resalta.

Segun parlamentario Raymond, Minister Tjon no ta duna prevencion di suicidio e urgencia ni prioridad cu e merece

E topico di salud mental, specificamente prevencion di suicidio ta un tema cu ta forma parti di e obhetivonan principal cu parlamentario y lider di fraccion RAIZ, Misha Raymond, kier logra concretisa. Mirando e ultimo desaroyonan alarmante relaciona cu e tema aki, e parlamentario a manda peticion oficial pa presidente di Parlamento di Aruba pa un reunion publico cu e minister di Asuntonan Social, Rocco Tjon.

Den e carta, cu fecha 27 di augustus 2024, parlamentario Raymond ta pidi presidente di parlamento, Edgard Vrolijk, un reunion publico cu minister Tjon tocante e desaroyo di e plan di prevencion di suicidio, cu ta inclui den e mocion di fecha 11 di november 2022 cu e parlamentario a entrega, y tambe tocante e desaroyonan y politica relaciona cu prevencion di suicidio exitoso y intento di suicidio na Aruba.

Desde januari 2022 e parlamentario Raymond a cuminsa cu e caminda pa bin cu un plan di prevencion di suicidio. El a recorda cu riba 26 di januari 2022, el a haci un serie di pregunta na e minister encarga cu cuido di salud mental, minister Rocco Tjon, tocante su plannan di politica pa tuma medidanan contra e desaroyo preocupante di suicidionan y comportamento suicida na Aruba.

Riba 11 di november 2022, durante e tratamento di e presupuesto di pais Aruba pa aña 2023, Raymond a entrega un mocion, cu a keda aproba pa parlamento, cu cual el a haci un yamada na e minister pa elabora un plan di prevencion di suicidio cu ta contene diferente aspecto cardinal.

E aspectonan aki ta inclui campañanan di educacion publico, un hotline di 24 ora pa asistencia, disponibilidad continuo di cuido, profesionalnan cu experiencia, un enfoke multidisciplinario, eficiencia di costonan y coleccion di data relaciona cu e trabou realisa.

Parlamentario a indica cu riba 23 di januari 2023, el a manda otro serie di pregunta pa e mandatario, pidiendo claridad tocante e implementacion di e mocion cu ta enfatisa e elaboracion di un plan di prevencion di suicidio.

Den un carta cu fecha di 22 di mei 2023, minister Tjon a contesta e carta di parlamentario Raymond den cual el a indica cu varios iniciativa di politica a keda implementa, cu ta inclui atencion pa cuido mental den e proyecto di "Veilige Barios", y cu a establece contacto cu varios organisacion, incluyendo Mind Us na Hulanda, pa yuda cu e implementacion di e mocion menciona.

Parlamentario Raymond a agrega cu e minister a indica tambe cu den e investigacion di STEPS di 2023, cu a wordo presenta dia 17 di mei 2024, un module tocante cuido mental a keda realisa. E parlamentario a indica cu durante e presentacion, e cifranan tocante suicidionan y comportacion suicida a wordo presenta y for di e cifranan sali na cla cu 3% di e populacion tabatin pensamento suicida den e aña anterior, pero solamente un mita di esnan cu tin e pensamentonan aki a busca ayudo.

Riba 2 di augustus 2023, Raymond a manda un carta di siguimento pa minister Tjon, puntrando si e ta di acuerdo cu su opinion cu e desaroyo preocupante di pensamento of comportacion suicida mester mas urgencia, y si e por a duna un idea di ki tempo e plan di prevencion di suicidio lo wordo presenta na parlamento.

Dia 4 di september 2023 e parlamentario a ricibi un contesta di e mandatario den cual el a responde cu varios di e iniciativanan cu a keda implementa a logra progreso, pero cu e creacion di un plan di prevencion di suicidio ta tuma tempo pa motibo cu no ta un tarea facil pa haci na un manera responsable.

E minister a menciona tambe den su respuesta cu e apoyo di Mind Us, e organisacion na Hulanda cu ta traha riba cuido di salud mental di hobennan na un manera multidisciplinario, lo continua den herfst di 2023, despues di un falta di empleado y a sigura cu e plan di prevencion di suicidio lo keda presenta na comienso di 2024.

Comienso di aña a pasa y riba 24 di juli 2024 Raymond a manda otro carta di siguimento pa e mandatario buscando claridad tocante ki tempo e plan di prevencion di suicidio lo keda presenta na Parlamento di Aruba. Te ainda e parlamentario ta wardando contesta for di minister Tjon riba e carta aki.
Den su ultimo carta, pidiendo reunion publico cu minister Tjon, parlamentario Raymond ta remarca cu for di e momento cu el a entrega e mocion dia 11 di november 2022, den cual a haci un yamada na e minister encarga cu cuido di salud mental pa presenta un plan di prevencion di suicidio na parlamento, lamentablemente un cantidad di suicidio y intento di suicidio a tuma luga.

"Tumando nota di e proceso aki cu a keda detaya mas ariba, mi ta nota un falta di urgencia y prioridad pa e bienestar di e ciudadanonan den cuido di salud mental, particularmente den e caso di prevencion di suicidio. E mocion cu a haci un yamada na e minister pa presenta un plan di prevencion di suicidio data di 11 di november 2022. E prevencion di suicidionan merece y ta exigi urgencia y prioridad," parlamentario Raymond a enfatisa.

Pa e motibo aki e parlamentario a entrega un peticion oficial, cual tambe wordo firma pa colega di fraccion Raymond Kamperveen y parlamentario y lider di fraccion ACCION 21, Miguel Mansur, na presidente di parlamento pidiendo un reunion publico cu minister di Husticia y Asunto Social, Rocco Tjon.

Den un entrevista anterior cu Bon Dia Aruba e parlamentario a enfatisa cu esaki prevencion di suicidio ta un tema cu e ta bay keda pusha pa bay dilanti y ta algo cu e keri wak wordo realisa.

E parlamentario a subraya cu tin un tabu tocante suicidio of tin un tabu tocante comportacion suicida cu hopi no ta compronde, pero tabu no ta nifica cu no mester duna informacion of splicacion. P'esey un di e aspectonan cardinal di e mocion cu el a presenta pa no bin solamente cu un liña di 24 ora pa hende yama, pero pa bon tambe cu campañanan di educacion pa comunidad ta informa.

Aan de Voorzitter van de Staten van Aruba dhr.
mr. E.G.A. Vrolijk L.G. Smith Blvd. 72 Alhier.

Oranjestad, **27 augustus 2024**

Onderwerp: verzoek Openbare Vergadering met de Minister van Justitie en Sociale Zaken, dhr. Rocco Tjon, inzake de ontwikkeling van de suïcide preventieplan (uitvoering motie d.d. 11 november 2022 nr. 4 met kenmerk IS/225/22-23), alsook de ontwikkelingen en het beleid omtrent (het voorkomen van) geslaagde suïcides en suïcidale pogingen op Aruba.

Geachte Voorzitter,

Op ***26 januari 2022*** heb ik aan de Minister belast met geestelijk gezondheidszorg, dhr. Rocco Tjon, vragen gesteld inzake zijn beleidsplannen om de zorgelijke ontwikkeling van suïcides en suïcidaal gedrag op Aruba aan te pakken.

Op ***11 november 2022*** heb ik motie nr. 4 met als kenmerk IS/225/22-23 ingediend tijdens de behandeling van de begroting van het Land Aruba voor het jaar 2023. Met deze door de Staten aangenomen motie wordt de Minister aangedrongen om met een suïcide preventieplan te komen, waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met:
- Voorlichtingscampagnes
- Een 24-uur hulplijn
- Doorlopende beschikbaarheid van zorg
- Deskundige professionals
- Een multidisciplinaire aanpak
- Kostenefficientie
- Datacollectie met betrekking tot verrichte werkzaamheden

Op ***23 januari 2023*** heb ik follow up vragen aan de Minister gesteld met betrekking tot de uitvoering van de motie waarin de Minister verzocht wordt om met een suïcide preventieplan te komen.

Diahuebs ultimo auto a alcansa peaton di 87 aña y a bandona e sitio

Mediante un comunicado di prensa di Cuerpo di Polis di Aruba, diahuebs ultimo den oranan di anochi a informa cu un meneer di 87 aña a wordo alcansa pa un auto y a lag'e atras sin brinda asistencia.

A informa cu pa 8:40 central di Polis a haya notificacion cu un auto lo mester a alcansa un peaton na Bernhardstraat na altura di Arena's Sport Bar.

Central di Polis a despacha un patruya di polis como tambe a pone ambulance na altura di e sucedido.

Na yegada di e patruya a haya cu un hende homber di 87 aña riba caminda. E prome informe ta cu un auto color preto lo a alcanc'e y a bandona e sitio. Ambulance a yega na e sitio y a duna e victima di 87 aña asistencia medico y a stabilisa pa asina transporte cu maximo urgencia pa hospital.

Specialista di trafico a presenta na e luga pa asina haci nan investigacion.

Cuerpo Policial a condena rotundamente e hecho aki, na unda ta alcansa un meneer di 87 aña y lag'e atras sin brind'e yudansa.

Te ciere di edicion aki Cuerpo di Polis no a contesta na redactor si a logra haya e persona cu a causa e accidente aki y tampoco den ki estado e persona afecta ta na e momentonan aki.

OAA y Design Academy Aruba ta bay cuminsa opleiding di Art and Design na october

Den un colaboracion entre Openbare Avondleergangen Aruba (OAA) hunto cu Design Academy Aruba ta bay ofrece un estudio na nivel di MBO 4 specialisa den arte y diseño cu ta bay cuminsa na october proximo

E hobennan cu lo participa den esaki e cual ta un estudio di cuatro aña lo haya un diploma reconoci y ta encera cu lo por siña e studiantenan demostra e talento den area aki y ademas tambe lo siña bira entrepreneur pa asina por traha e mesun productonan cu ta diseña."

"Nos ta relaciona esaki hopi cu turismo y nos sa cu tin hopi tienda cu kisas ta bende artefacto, entre otro pa turista, y ta algo cu nos mesun hendenan den futuro ora bo pasa door di e opleiding aki cada conciudadano lo por bira exitoso sea den un trabou of sea como entrepreneur," minister Croes a señala.

E proyecto aki ta coordina cu un scol na Hulanda specialisa den materia aki unda ta tene cuenta cu tur aspecto, tanto local como internacional pa studiantenan cu logra registra y sigui e cuatro aña tin e garantia di haya un diploma acredita.

"Pa mi como minister di Enseñansa mester bisa cu pa prome biaha den historia riba e nivel di MBO 4 ta cuminsa cu un opleiding di Art and Design riba e nivel aki, pa dia 7 y 14 di september ta bay tin e toelating unda ya caba a cuminsa propaganda esaki riba Facebook di OAA y e nan website unda por haya tur informacion," el a sigura.

Tambe minister Croes a declara cu nan lo percura pa pone fondonan disponibel pa e siguiente añanan di e proyecto aki pa asina por drenta den un "mercado cu ta hopi den necesidad."

The Foundation International Design Academy Aruba ta lansa un design studio y academia den curason di Aruba. Diseño grafico, diseño di producto y educacion ta loke nan ta bisa, nan pasion. Nan ta spera di cuminsa activamente den luna di october na Oranjestad y cu actitud habri y colaboracionnan fuerte tanto na nivel local como internacional. Como meta nan kier haci impulso di Aruba su industria creativo, eleva arte y cultura Arubano na un nivel mas halto.

Durante e educacion e studiante ta siña bira un diseñador grafico y trahado di borchi profesional. For di diseña logo y materialnan di marca te na traha publicidad y grafieknan digital cu despues por print riba T-shirt, glas riba ceramica of crea pa websitenan etc. Tambe lo bo siña domina diseño di software siguiendo tendencia y tecnologianan. Usa diferente mashin innovativo manera laserprinter y ceramic-printers. Pero tambe siña diseña mas sostenibel posibel.

E programa di Arte & Diseño ta dura cuater aña y ta reparti riba cinco dia pa siman: dos anochi y tres dia practico durante dia. E structura aki ta provee tanto e conocemento teoretico como e habilidadnan practico cu bo mester pa cuminsa e carera den e industria creativo.

Banda di tur e materianan di diseño lo tin tambe materianan manera 'Rekenen, Nederlands, Engels, Papiamento, Loopbaan & burgerschap'. Despues di e educacion aki e studiante lo por sigui un HBO opleiding na por ehempel, Hulanda of cuminsa un carera laboral.

E carera aki ta abarca tur industria, ofreciendo oportunidadnan sin fin pa traha riba proyectonan diverso. Sea ta diseña pa agencianan di publicidad, companianan di tecnologia of clientenan freelance. E ta tocante comunica mensahenan efectivamente pa medio di e diseñonan unda tin e poder pa inspira, informa y influencia publico.

Pa loke ta trata e parti di OAA, Carlos Martinus a señala cu ta trata di dos anochi cu lo introduci e materianan generico y e resto ta wordo duna pa Design Academy Aruba.

Ya caba nan tin 21 persona registra y nan ta kere cu esey ta bay aumenta den proximo dos of tres siman, pero solamente tin luga pa 15 candidato so pa motibo cu Martinus a señala cu esaki ta trata di un proyecto piloto y ta prome biaha cu nan ta haciele: "nos tin miedo di cuminsa mucho grandi y p'esey laga nos cuminsa cu 15 pa nos por zorg pa tur hende haya e atencion necesario."

Nan praktijklokaal tampoco ta mucho grandi segun loke el a afirma pero nan ta kere cu den futuro por expande esey.

Pa registracion, por bishita e website di www.oaa.aw unda ta bay riba inscripcion y yena e formulario pa Art and Design unda e persona interesa ta haya un e-mail automaticamente cu tur indicacion.

E opleiding aki tin un costo di 1,200 florin pa aña e cual ta encera e Adobe programa cu tin un costo halto unda Aruba a zorg pa facilita studiantenan cu e laptop cu ta bay dura pa cinco of seis aña.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Rehabilita Caya Grandi… Been there, not done that…?

Ta dificil pa no mustra un sonrisa modesto ora nos bolbe tende di e plan pa rehabilita Caya Grandi na Playa, di parti di ministro encarga cu asunto economico y un gremio empresarial. No cu nos no ta apoya e idea riba su mes, es mas, den ultimo decada e area aki y su estado deplorable tabata topico den nos medio na multiple ocasion, pa un motibo real y presente: su rehabilitacion ta importante pa desaroyo urbano balanza di nos isla. Pero apoyo en principio pa un plan no ta encera descarta un vista critico riba loke ta trece dilanti actualmente, hustamente pa e varios fracasonan cu a tuma lugar den pasado recien. Y esaki ta obliga nos pa trece dilanti loke no ta ni util ni deseable pa mira ripiti. Banda di esaki tin cierto elemento cu por ta util pero cu den pasado a keda neglisha, sea pa conveniencia politico o inconveniencia comercial. Nos no ta bay menciona tur pasobra esey lo requeri espacio di tres edicion, pero algun cu ta al caso awor aki mes.

Rehabilitacion comercial
E fenomeno di laga un centro di ciudad (casi) muri pa despues lamenta y trata di trece bida back den ciudad no ta un problema unico. E asunto clave ta cu, sin un plan integral y bon funda y apoya pa tur parti interesa, esaki ta bira un barco sin rumbo cu ta termina na fondo di lama. Esey ta loke nos a mira sucede varios biaha caba. E pegunta clave ta: con bo ta trece comercio back den Caya Grandi, despues cu e permiso pa establece negoshi na cualkier otro lugar a bira asina comun, cu tabata logico cu comercio, en vista di e problemanan no atendi di centro di ciudad, a busca nan refugio den area mas accesible pa trafico, un punto cardinal den henter e asunto aki. Con ta bay atende e asunto aki? Nos no a mira un solucion viable ainda.
Otro problema ta e structura di propiedad y e obstaculonan pa financia rehabilitacion. Mayoria di propiedad den e area ta den man priva, loke riba su mes ta bon, pero ta exigi solucion cu ta viable comercialmente. Cu esey nos no ta bisa cu simplemente mester sigui e deseo di inversion y ganashi di e propietario, pero mester evalua cierto alternativa. Concretamente e asunto ta esaki: ora prijs halto di mantenimento di propiedad ta un obstaculo pa baha prijs di huur, pa haci ocupacion comercial mas atractivo y realizable, ta indispensable pa haci algo conhuntamente pa kita e obstaculonan for di caminda. Aki e propietarionan mes tambe mester considera nan posicion: bo kier sigui perde placa pasobra ningun hende kier o por paga loke bo ta exigi pa bo propiedad, no ta mihor gana menos y tin bo propiedad na huur y haya algo? A lo largo bo no ta sali perdi… Pa esun cu ta kere cu aki nos ta haci pegunta impertinente, djis pensa ta con na otro pais a logra rehabilita un ciudad sin haci, entre otro, e pregunta fastioso aki.
Colaboracion den e proyecto aki ta di primordial importancia, pero no ta kita e papel di liderazgo di gobernacion den delinea un plan general pa henter e proyecto, contemplando tur elemento necesario. Loke ta preocupa nos ta cu no ti n un plan, ainda, mientras ta necesario conta cu apoyo y colaboracion di otro entidad gubernamental, cu ta cay bao di mandatario di e otro partido, specificamente nos promer ministro cu ta tambe encarga cu planificacion y desaroyo teritorial. Falta di apoyo explicito di su parti lo ta un claro señal cu ta mira e actual esfuerzo como un proyecto di campaña, nada mas. Pa bon comprension, nos no ta boga pa tal posicion di no apoya, al contrario; loke por ta bon pa Aruba, mester por ta bon pa e partido mayoritario di e coalicion tambe. Sin embargo, experiencia reciente cu e actitud pa cu nan coleganan minoritario no ta mustra asina positivo; por lo tanto nos por ta optimista den esaki.
Otro tema importante ta e repoblacion di centro di ciudad. Envez di conta solamente cu bishita di turista no mester lubida e impacto positivo cu e presencia di mas poblacion local den centro di ciudad por tin. Tin un iniciativa positivo di converti e edificio cu tabata alberga Ministerio Publico den apartamento pa studiante, sin un mencion di un plan mas general cu e proyecto aki ta pas aden. Pakico ta sigui cu e politica enfermizo di duna publico tur cos na pida chikito 'pa come'; acaso ta kere cu nos no por comprende un cuadro general mas grandi? O di berdad nos mester kere cu tal plan mas general no ta ni existi? Pa keda na e tema aki, ta importante dedica atencion na e obstaculonan cu tabatin den pasado pa logra re-introduci vivienda riba e pisonan halto den centro. Hopi decada atras tabatin cantidad di famia cu tabata biba ariba; kico ta e problemanan cu por ehemplo departamento di bombero ta mira pa no permiti vivienda? Resolve nan y sigui, no laga esaki ta argumento pa no avanza.
Finalmente, lo mester di algun plataforma di consulta cu e partinan interesa. Den pasado a diseña un organizacion specifico, a yega te na funda esaki pero nunca a yega na implementacion debido, ademas cu despues di cambio di gobierno a bandona henter e proyecto. Si no tin un apoyo cu ta alcanza mas leu cu e propio periodo di gobernacion, ningun proyecto tin un futuro. 'Been there and not done anything…'?

Otmar Oduber

Legalisacion di personanan indocumenta na Aruba lo por genera entradanan di 50 miyon Florin

Durante reunion di Plataforma Pais cu SVB a atende un di e topiconan cu e Plataforma aki ta enfocando riba dje, esta e parti di legalisacion di e personanan indocumenta riba nos isla.

Otmar Oduber a expresa cu for di SVB e por a sinti cu nan ta comparti e pensamento aki. Ta trata di aproximadamente 10 mil persona cu ta costando Pais Aruba hopi placa. E ta un tema cu posiblemente hopi hende no kier atende cune, pero cu ta forma un parti integral den mehora e situacion di nos isla. Rapportnan ta ilustra cu ta trata di aproximadamente 50 miyon Florin cu Aruba ta perdiendo.

E personanan aki tin un trabao, famia, vivienda, pasobra nan no ta biba bao palo of bao brug, pero nan no ta contribui cu nos sistema di entre otro AZV y AOV. Si logra legalisa e personanan aki den un forma coordina y bao cierto condicionnan, manera entre otro, inburgering, lo genera un aumento den entradanan cu lo por contribui na mehora e fondonan medico y social, como tambe entradanan di gobierno.

Nota di redaccion:
E articulo aki ta un opinion di politico Otmar Oduber.

Mision Mericano den Caribe Hulandes ta duna bon bini na Consul General nobo

Consulado General Mericano na Corsou ta complaci di anuncia e yegada di Sr. John McNamara como Consul General di Merca pa Corsou y Hefe di Mision pa Aruba, Bonaire, Corsou, Saba, Sint Eustatius y Sint Maarten.

Sr. McNamara ta un Senior Foreign Service Officer di Departamento di Estado Mericano. El a asumi su cargo como Hefe di Mision Mericano y Consul General riba su yegada na Corsou, dia 4 di september 2024.

Mas recientemente, Sr. McNamara tabata Deputy Chief of Mission y Charge d'Affaires di embahada Mericano na Lima, Peru. Otro tournan den exterior ta inclui na e embahada Mericano na Bogota, Colombia, unda Sr. McNamara a fungi como Consehero Politico durante e ultimo dos aña di negociacion di paz di gobierno Colombiano cu e Forsanan Arma Revolucionario di Colombia (FARC). E tambe a fungi como Consehero Provincial na Babylon, Irak, y despues na e embahada Mericano na Baghdad. Den dos tour di Afghanistan, el a sirbi den e Team di Reconstruccion Provincial Kandahar y na e embahada Mericano na Kabul.
Durante asignacionnan na Washington, DC, Sr. McNamara a duna les na e Universidad di Defensa Nacional, a traha dos biaha den Oficina di Asunto Mexicano di Departamento di Estado, y tabata e Senior Desk Officer di e departamento pa Venezuela.

Sr. McNamara a logra su diploma di Bachelor of Science na Academia Militar Mericnao na West Point y su Master of Arts for di e Scol di Comando di Ehercito y Staf General Mericano. E ta domina idioma Spaño.

Ta desea Consul General y Hefe di Mision McNamara un caluroso bonbini.

Vandalismo continuo riba ELMAR su EV ChargeUp Station na Pos Chiquito

ELMAR ta informa su clientenan di EV ChargeUp cu nos charging station na Pos Chiquito ta temporalmente cera debi na vandalismo continuo riba e station.

E incidente a causa daño significativo, y mientras nos ta busca un solucion sostenibel pa garantisa seguridad y funcionalidad di e station, nos ta obliga pa cera e station temporalmente.

Nos ta compronde cu esaki ta un inconveniencia pa esnan cu ta depende regularmente di e station aki, y nos kier sigura cu nos ta trahando mas lihe posibel pa resolve e situacion y reactiva e station.

Mientrastanto, nos ta invita nos clientenan den e area pa uza e charging stations mas cerca na:
- ELMAR San Nicolas
- Aeropuerto Reina Beatrix

Nos ta pidi disculpa pa e inconveniencia y ta gradici boso pa e comprension y apoyo continuo. EV ChargeUp ta e servicio di mas nobo na ELMAR, un charging station netwerk rond di Aruba, facilitando y promoviendo asina uzo di vehiculo electrico den nos comunidad door di inverti den e infrastructura necesario. Pa mas informacion, por tuma contacto cu nos Customer Service na 523-7100 of chargeup@elmar.aw.

Tocante ki ora ta 'su' y ki ora ta 'nan'…

Den nos edicion di e siman aki di nos column tocante nos idioma nacional, nos ta trata un fenomeno cu nos por mira practicamente tur dia den nos medionan di comunicacion skirbi, sin cu probablemente nos ta realiza cu e no ta e forma corecto den e contexto ey. Ta trata di e uso di loke na Spaño yama 'pronombre posesivo' (Hulandes: bezittelijk voornaamwoord). Den nos idioma esey ta: mi, bo, su, nos, boso y nan. Esakinan ta bay hunto cu e personanan: ami, abo, e, nos, boso, y nan. Pa clarifica esaki den un frase: "Ami (of 'Mi') a bay pa atende solamente mi asunto, no esun di nan." Kico awor ta e uso eroneo cu nos ta mira frecuentemente? Cu ta confundi e pronombre posesivo di 'nan' (tercer persona plural) cu esun di 'e' (tercer persona singular). Den un frase: "A pidi tur integrante di e equipo pa haci su esfuerzo pa logra e meta comun." E frase corecto mester ta: "A pidi tur integrante di e equipo pa haci nan esfuerzo pa logra e meta comun." Nos por imagina cu un persona ta bisa cu aki no ta trata claramente di plural pasobra 'integrante' no ta plural. E contesta riba esey ta cu 'tur integrante' ta plural y no singular y pesey ta corecto pa usa 'nan' como pronombre posesivo den e caso aki. Nos por reformula e frase un poco pa clarifica mas ainda: "A pidi tur e integrantenan pa haci nan esfuerzo pa logra e meta comun." Aki, mientras e frase tin e mesun contenido, tin mas claridad cu ta trata di tercer persona plural pasobra ta trata di 'integrantenan'. Ta importante di tene na cuenta cu den nos idioma Papiamento nos tin e caracteristica casi unico di no aplica e forma plural ('nan' añadi na e palabra) si e context ta indica plural caba. Ta pesey den e frase na inicio ta papia di 'tur integrante' y seguidamente den e mesun frase ta referi na e grupo, cu ta requeri e uso di e pronombre posesivo cu ta coresponde cu esey: 'nan'.
Sin embargo, nos por puntra nos mes si e uso eroneo aki tin un origen specifico. Un posibilidad ta cu ta aplica e reglanan di Spaño den e caso aki, loke no ta corecto. Den idioma Spaño e pronombre posesivo di él (ella) ta 'su', cu ta ser usa tambe pa tercer persona plural (ellos,ellas), ademas cu Spaño conoce e forma plural di e pronombre: 'sus'. Tambe 'su' ta ser usa den aplicacion di e forma di cortesia (Usted), den cual caso ta considera esaki tercer persona singular: "Aquí está su café, señor." Den cierto caso nos ta haya un frase na Spaño unda 'su' ta ser usa den combinacion cu 'ellos': "Ellos ya regresaron a su casa." Aki e frase na Spaño ta laga habri ta na cas di ken nan a yega, na cas di un persona, no indica den e frase mes, o nan a yega na nan (propio) cas. Ora ta traduci esaki na Papiamento e frase lo ta: "Nan a bolbe na nan cas caba." E otro opcion ta cu ta trata en berdad di cas di otro persona, o di un di nan; den e caso ey lo ta corecto pa traduci: "Nan a bolbe na su cas caba," si e contexto anto ta indica cu no ta trata di nan propio cas, sino di un (otro) persona unda nan a yega. Pakico ta asina importante pa enfatiza esaki? Pasobra cu, a pesar cu nos a adopta parcialmente cierto pronombre posesivo di Spaño (mi, su), a combina esaki cu pronombre di otro origen. Den e caso aki, e 'nan' di nos tin su origen probablemente den e idioma crioyo di Guine Bissau y Cabo Verde, cu no ta usa 'nan' pa indica (persona) plural, pero como enfasis den cierto contexto. Ehemplo: "I bai ya," ta significa, traduci na Papiamento: "El a bay caba." Ora ta bisa: "I bai ya nan," esey ta pa enfatiza cu e persona a bay basta rato caba. Den nos exploracion di historia di nos idioma esaki ta e unico conexion di e palabra 'nan' cu nos a topa den e idiomanan cu a influencia nos Papiamento.

Minister di Salud Hulandes lo solamente dona vacuna di mpox riba peticion di parlamento

(NLTimes)—Minister di Salud Hulandes Fleur Agema ta manteniendo su posicion di no kier dona ningun vacuna contra mpox pa paisnan Africano unda e malesa ta prevalente. Pero si un mayoria di e parlamento Hulandes puntr'e pa manda e vacunanan, e lo haci esey.

"Esey ta bon e ta traha den un democracia," e minister a bisa. Miembronan di parlamento kier un debate cu e minister di Salud y prome minister suplente di PVV tocante su nengamento pa comparti vacuna aunke e instituto di Salud RIVM a conseh'e pa haci'e. Agema a bisa cu e kier usa e debate pa cambia e mente di parlamentarionan cu a critica su decision. "Pero na fin di dia, e Kamer ta manda," el a reconoce.

Agema a nenga pa dona vacuna te awo pasobra Hulanda lo keda cu insuficiente deposito si e haci esey. E minister a agrega cu miyones di vacuna for di otro pais ya a ser dona. Segun e, esaki ta cumpli actualmente cu e necesidad urgente sin cu mester e asistencia for di Hulanda.

Potret cortesia di Martijn Beekman / Rijksoverheid.

OMS y CDC Africa a lansa un plan di respuesta pa brote di mpox

(AP)—E centro di control y prevencion di malesa Africano (CDC Africa) y e Organisacion Mundial di Salud a lansa ayera un plan di respuesta den henter e continente pa e brote di mpox, tres siman despues cu OMS a declara e brote den 12 pais Africano como un emergencia global.

E presupuesto calcula pa e plan di seis luna ta casi 600 miyon dollar, cu 55 porciento aloca pa e respuesta riba mpox den 14 nacion afecta y mehora preparacion den 15 otro, segun director-general di CDC Africa, dr. Jean Kaseya, a conta reporteronan diabeirna. E otro 45 porciento ta dirigi pa apoyo operacion y tecnico via partnernan. E organisacion no a duna ningun indicacion di ken lo funda e plan.

E plan ta enfoca riba monitoreo, test di laboratorio y participacion di comunidad, Kaseya a bisa, enfatisando e hecho cu vacuna no ta suficiente pa bringa e plamamento di e malesa. E organisacion a bisa cu desde e comienso di 2024, tabatin 5,549 caso confirma di mpox den henter e continente, cu 634 morto asocia, representando un escalacion skerpi den ambos infecion y fatalidadnan compara cu e añanan anterior. E casonan na Congo a constitui di 91 porciento di e cantidad total. Mayoria infeccion di mpox na Congo y Burundi, e segundo pais mas afecta, ta entre muchanan bao di 15 aña di edad.

E plan ta bin un dia despues cu e prome lote di vacuna a yega den e capital di Congo, e centro di e brote. E 100,000 dosis di e vacuna JYNNEOS, fabrica pa e compania Danes Bavarian Nordic, a ser dona pa Union Europeo via HERA, e agencia pa emergencianan di salud. Un otro 100,000 ta anticipa pa ser entrega mayan, manera autoridadnan Congoles a bisa.

"E vacunanan ta vital pa proteha nos trahadornan di salud y poblacionnan vulnerable, y pa curva e plamamento di mpox," Kaseya a bisa diahuebs. E dosis di 200,000 ta solamente un fraccion di e 3 miyon cu autoridadnan a bisa ta necesario pa caba cu e brote di mpox na Congo, e epicentro di e emergencia global. E paisnan den Union Europeo a priminti pa dona mas cu 500,000 adicional, pero e periodo pa nan entrega no ta claro ainda.

Emmanuel Lampaert, un representante di Doctors Without Borders na Congo, a bisa cu e vacunacion tabata un hermente adicional. Medidanan di salud basico ainda ta crucial pa combati e brote, y tabatin retonan cu esey den hopi parti di Congo.

Congo a suministra un emergencia aproba pa e vacuna, cual ta a ser usa na Europa y Merca den adultonan, pero ainda no tabata claro ayera ki ora e campaña di vacuna lo cuminsa. Pa awo, e suministra lo ser reserva pa adultonan, Kaseya a bisa, cu gruponan di prioridad entre esnan cu tabatin contact cerca cu hende infecta y trahadornan sexual.

E European Medicines Agency (EMA) ta examinando data adicional pa por administra esaki pa muchanan di 12 pa 17 aña, cual por pasa fin di luna, director-general di HERA, Laurent Muschel, a bisa. "Nos no tin tur contesta ainda," Muschel a conta reporteronan ayera. "Nos ta siña mientras nos ta bay. Nos ta bay adapta e strategia dependiendo e impacto di e campaña di vacuna."

BONDIA ARUBA

Sindicato CGTC ta haci yamado pa restructuracion di gobierno Pisas II

(CuraçaoChronicle) - Central General di Trahadonan di Korsou (CGTC) ta expresando su preocupacion pa cu e desaroyonan politico recien na Corsou y ta haciendo yamado pa restructura e gabinete Pisas II.

E sindicato specificamente ta señala e minister di Finanzas Javier Silvania di MFK, ken segun nan, ta gobernando e pais di manera unilateral y di manera autoritativo, cu tiki consideracion na e institucionnan legitimo. E sindicato ta particularmente preocupa tocante decisionnan recien cu e gobierno a tuma, manera e pordon di impuesto masivo pa cierto 'amigonan' y e recien cambionan haci na e politica di sushi, cual a ser ahusta despues di intervencion di e sindicato BTG.

"Organonan democratico y proceduranan mester ser respeta y e gobierno no mester usa e crisis politico como un excusa pa descarta e leynan y procesonan legitimo," CGTC a comenta. E sindicato ta boga pa un gobierno cu ta promove participacion real y andando, cual ta involucra e empleadonan y residentenan den decisionnan significante.

E sindicato ta kere cu stabilidad politico na Corsou ta depende riba gobierno serio cu t duna prioridad na e interes di e pueblo y e clase trahado.

Segun CGTC, e sindicato lo tuma pasonan decisivo. "E pasonan aki mester involucra un mescla di accion y compromiso na varios nivel, cu e meta di mehora e situacion politico for di un perspectiva di sindicato practico," CGTC a bisa.

James Finies:

Sociedad Civil di Boneiro BHRO y Movementu pa Kambio ta bati alarma tocante tacticanan di intimidacion di Miembro di Parlamento Hulandes

Ciudadanonan Boneriano a vocifera nan preocupacion riba reciente desaroyonan despues di e conferencia na Baku, Azerbaijan, titula "E ruta di Boneiro desde Baku mediante Asamblea General di Nacionnan Uni pa Autodeterminacion" , teni riba di 22 augustus 2024.

E conferencia, cu a pone luz riba e violacionnan severo di derecho humano cu Bonerianonan ta confrontando desde cu e isla su restructuracion na 2010, a ser mira como intimidacion door di miembro di tweede kamer Hulandes, Sr Isa Kahraman.

Den un reciente publicacion, Sr Kahraman ta haci varios pregunta na Minister di Relacionnan Exterior Veldkamp , buscando claridad riba e procedencianan di e conferencia.

Esaki sinembargo a ser confronta cu fuerte reaccion di parti di sociedad civil di Boneiro, cu den su bista e preguntanan ta como un menasa directo den nos lucha pa autodeterminacion y derechonan humano.

E pueblo Boneriano, ta sinti su mes profundamente molestia ku parlamentario Kahraman su preguntanan, aparentemente alimenta pa e media di propaganda politico Hulanda-Caribense , e "Dossier Koninkrijksrelaties" ta aparenta pa ta un atento pa mina nos esfuersonan pacifico pa autodeterminacion.

E accionnan aki ta creando e mesun instabilidad cu e ta critica, ademas menasando nos comunidad su bienestar.

Finies cu ta un vocero continuo pa derechonan humano y di autodeterminacion di Boneiro riba plataformanan internacional, incluyendo Nacionnan Uni, ta enfatisa cu e derechonan di e Bonerianonan pa autodeterminacion no ta negociabel y mester ser respeta pa e gobierno Hulandes.

Tambe cu e derechonan aki a keda repitidamente viola desde cu e status di nos isla a ser unilateralmente cambia na 2010, un movecion cu hopi riba nos isla ta mira como continuacion di opresion colonial.

E derecho di autodeterminacion ta un derecho humano inalienabel cu ta pertenece na nos como Boneriano, simplemente pasobra nos ta humano.

E derechonan aki no ta suheta na influencia di cualkier gobierno, Hulandes o Boneriano.

Finies tambe a provee e historia detaya di e lucha di Boneiro pa autodeterminacion, citando varios eventonan clave caminda e gobierno Hulandes a reconoce e isla su derechonan pero a faya di actua di acuerdo cu ley internacional.

Esakinan ta inclui un peticion di mas cu mas di 3500 firma di Bonerianonan, un peticion na Rey Willem Alexander, y na 2015 e referendum caminda 66% di e electorado a rechasa e actual status constitucional.

Apesar di e obvio boluntad democratico di e pueblo di Boneiro, Hulanda a continua, imponiendo manecenan cu a resulta den desplasamento y marginalisacion di nos poblacion nativo.

"Nos a ser reduci na un minoria riba nos mesun isla, awor menos cu 32% di e populacion, y cu nos existencia como pueblo ta na peliger".

Medionan di comunicacion manera "Dossier Koninkrijksrelaties" ta ser usa pa destabilisa e comunidad di Boneiro y tambe otro islanan ruman, asina creando division y caos bao di e ciudadanonan Antiano.

Concluyendo, nos ta urgi e oficialnan Hulandes incluyendo Miembro di Parlamento Sr Kahraman, pa respeta derechonan di Boneiro y pa reconoce e cuidadonan di Boneiro como igual, mereciendo e mesun derechonan cu e cuidadonan di Hulanda ta gosa di dje.

Nos ta apela riba un resolucion pacifico cu ta honra ley internacional y e derecho di nos isla Boneiro pa ser poni back riba lista di Teritorionan-Sin-Propio-Gobernacion di Nacionnan Uni.

Esaki no ta trata solamente di Boneiro, pero ta concerni pa respeta y defende derechonan humano cu nos tur tin.

Nos ta haci un yamada riba e gobierno Hulandes pa haci historia y finalmente resolve y termina e debate cu a cuminsa na 1796,"con, di ki manera por considera tur ser humano igual"

Erasmus University ta suspende temporalmente colaboracionnan nobo cu Israel y Palestina

(nltimes.nl) – Erasmus University Rotterdam no lo drenta den ningun aliansa nobo cu Israel of Palestina pa aworaki. E universidad na Rotterdam tambe lo evalua y reconsidera su relacionnan actual cu institucionnan di Israel den e lunanan binidero, segun e directiva di e universidad anuncia, segun Rijnmond a reporta.

Un comite special a conseha e Hunta Ehecutivo di Erasmus University pa tuma e personan aki, debi na e atakenan di Israel riba e Gaza Strip.

E aña academico cu a pasa, studiantenan a haci yamado pa Erasmus corta su relacion cu Israel. Ora cu e universidad no a haci esaki, studiantenan a cuminsa tene protestanan na campus den luna di mei. Varios edificio di e universidad a cera como un medida di precaucion debi na e protestanan.

Despues e universidad a pidi un comite special pa investiga e asunto. E comite a conseha

Erasmus University pa reevalua su conexionnan actual den Israel. "Esaki ta rekeri un evaluacion complica cu lo tuma mas tempo," segun e Hunta Ehecutivo.

Mientras tanto, studiantenan y personal por sigui mantene contacto cu institucionnan di Israel. Erasmus University tampoco no ta mira motibo pa stop di biaha pa e pais. "Pa loke ta trata biaha di studiante y personal den colaboracionnan actual, naturalmente nos ta sigui semper e conseho di biahe di Ministerio di Asunto Exterior."

E Hunta Ehecutivo lo cuminsa inmediatamente discusionnan cu e facultad tocante e suspension temporal di cualkier relacion nobo cu Israel y Palestina.

Mayoria Hulandes kier prohibi rednan social durante debate parlamentario

(nltimes.nl) - Un mayoria grandi (82%) di votadornan Hulandes kier prohibi parlamentarionan y miembro di Gabinete publica of lesa rednan social durante debate parlamentario, segun EenVandaag a descubri den un encuesta cu 22 mil miembro di su panel di opinion. Politiconan mester tende otro en bes di publica online, un participante di e encuesta a bisa.

Votadornan principalmente ta considera cu ta "mal manera" y "indecente" pa politiconan ta riba nan telefon durante un debate. "Mi ta kere cu politiconan mester pone atencion na e persona cu ta papia y no

ta riba nan telefon," un votador di VVD a bisa. "Esey ta simplemente respet pa esnan cu ta papia."

Politiconan cu ta publica online riba otro tambe ta distrai for di e contenido di e debate y ta malo pa e relacionnan entre nan, segun votadornan. Varios a menciona e debate riba e declaracion di gobernacion di Gabinete Schoof I den juli como un ehempel. Diputado di PVV, Fleur Agema, a haci un publicacion riba X tocante velonan pa cabey. Despues di esey, e debate principalmente a concentra riba su publicacion y no riba e politica di gobernacion.

Varios votador di PVV tambe a menciona e momento aki como un ehempel como un motibo pa prohibi rednan social den Tweede Kamer, e cas abou di parlamento Hulandes. 76% di votadornan di PVV kier un "prohibicion di Twitter" durante debate, segun EenVandaag.

Prome Minister Dick Schoof recientemente a prohibi aparato electronico for di reunionnan di Gabinete pa preocupacionnan di spionahe. Hopi participante a haci comparacion cu e decision aki. "Mescos cu den reunionnan ministerial: pone e aparatonan electronico den un caha di seguridad," un votador di PVV a bisa.

Algun votador no ta di acuerdo cu un prohibicion di rednan social durante debate parlamentario, bisando cu politiconan cu ta publica tocante e debate ta crea mas apertura y por envolve mas hende den politica. Otro hende ta kere cu politiconan no mester publica durante debate, pero ta haya un prohibicion hopi extremo. "Ya caba nos a 'prohibi' hopi cos. Usa bo sentido comun y keda honesto. No publica tur cos, sigur no durante un debate cu ta den curso," un votador di SGP a bisa.

Un cifra record di hende muhe a tuma posicion di management na companianan Hulandes aña pasa

(nltimes.nl) - E cantidad di hende muhe den posicion di management na companianan grandi Hulandes a aumenta e aña aki. Casi un den tres director nobo na companianan evalua tabata hende muhe - un record nobo y un aumento grandi compara cu e 13% di aña pasa, segun reportenan di NOS for di Female Board Index.

E indice ta sigui e proporcion di directornan y directornan di supervision muhe na 82 compania Hulandes evalua durante 18 aña.

Compania cu ta den e lista AEX ta traha duro riba diversidad di genero, segun Mintje Lückerath-Rovers, un profesor y e persona cu ta compila e indice. "Den promedio, nan ta bayendo hopi miho den AEX. 25% di e directornan eynan ta muhe. Nan tambe ta mas suseptibel pa ricibi mas critica pasobra nan ta hopi mas visibel cu e companianan chikito cu ningun hende conoce. Hopi hende ta traha na companianan di AEX y nan kier mustra cu nan ta moderno," el a bisa.

Di otro banda menos bon, tin ainda 57 compania cu no tin niun persona femenino den su Directiva. E companianan a nombra 14 director homber nobo aña pasa.

Hulanda no tin un quota pa hende muhe den un hunta directiva, pero tin un pa hunta di supervision. For di 2022, e ta un rekisito legal pa companianan evalua tin por lo menos 33% hende muhe den nan hunta di supervision.

73 di e 82 compania evalua aworaki ta cumpli cu e rekisito aki. E cantidad di homber y muhe na e nivel aki a keda casi igual ya pa un tempo largo. E aña aki, tin 53% hende homber y 47% hende muhe den e hunta di supervision di companianan evalua.

E nuebe companianan cu no ta cumpli cu e quota ta compania chikito, local cu ta evalua. Nan no ta den violacion pasobra nan no a nombra niun miembro nobo den e hunta di supervision aña pasa.

Segun Lückerath-Rovers, e quota no ta e unico motibo pakico e diferencia den diversidad di genero den directiva y hunta di supervision ta asina grandi. E oferta di hende tambe ta hunga un rol. "Cu miembronan di hunta di supervision, bo semper ta busca pafo, cu ta nifica cu e fuente den cual bo ta busca ta hopi mas grandi. Un posicion di maneho ta mas un trabou full-time, y directornan nobo hopi biaha ta subi for di otro nivelnan den e organisacion. Si e resto di e compania ta diversifica suficiente, tur cos lo bay bon."

"Ta hopi bon cu e indice ta mustra un aumento significante den e porcentahe di directornan femenino nobo,"

Secretario di Estado Mariëlle Paul (Emancipacion) a bisa na RTL Nieuws. "Mi ta convenci cu un top diversifica, cu suficiente role model pa tur hende, ta sigura un operacion di negoshi miho."

Pero tin trabou cu mester haci ainda, el a bisa, referiendo na e 57 compania cu no tin hende muhe den nan directiva. El a urgi companianan pa pone metanan "ambicioso" pa nan directiva.

Blokeo di transportadonan a caba na Colombia despues di a yega na un acuerdo cu Gobierno

(CNN) - Despues di mas cu un siman di blokeo cu a afecta e careteranan principal di Colombia, como protesta contra e aumento di prijs di diesel, e representantenan di e basenan di transportadonan di carga a yega na un acuerdo cu Gobierno di Gustavo Petro cu a permiti lantamento di e welga di transporte aki ayera diabierna.

Alcalde di Bogota, Carlos Fernando Galan, a informa den un mensahe publica na red social "X" cu "a reactiva scolnan di districto y oficialnan a regresa na trabou."

Transportadonan di carga y pasahero a para nan truck, bus y tur tipo di auto cu ta usa combustibel diesel den diferente area pa stroba trafico den rechaso di e medida anuncia door di Gobierno pa aumenta 0.46 cen pa galon (ekivalente na 3.7 liter), dunando un costo di US$ 2.79.

Diahuebs ultimo, Galan a destaca cu "mas di 1.200 elemento di Polis di Bogota apoya pa un helicopter y seis drone" a wordo desplega pa des blokia e puntonan critico.

Ademas, Bogota su sistema di transporte masal, Transmilenio, a informa cu tabatin alrededor di "5.124.854 usuario afecta y 114 bus a ser vandalisa." E areanan mas afecta tabata Usme, San Cristobal, Ciudad Bolivar, Kennedy, Bosa, Suba, Usaquen, Chapinero y Soacha.

"Den e sector di Molinos, tabatin enfrentamento entre hombernan cu cara tapa y Polis, causando daño na bentananan. Afortunadamente, e situacion ta bou di control y no a raporta heridonan grave, aunke ambulance di sistema di salud a evalua cuatro persona," Galan a informa.

Entre loke a keda acorda, Ministerio di Transporte a informa pa medio di un comunicado cu "aumentonan adicional" lo keda suspendi te ora cu logra transformacion structural den e sector, estableciendo tabelnan tecnico cu ta permiti haci ahustacion regulatorio. E aumento di prijs lo keda na 0.19 cen di dollar (800 peso Colombiano) e costo di e ACPM den aumento di 0.096 cen di dollar (400 peso Colombiano) for di e modificacion di resolucion 40350 di 29 di augustus y otro 0.096 cen dollar (400 peso Colombiano) desde dia 1 di december.

Di su parti, presidente di Colombia, Gustavo Petro a bisa cu "Nos a resolve e welga di e transportadonan mas lihe cu nan a pensa y na e miho manera. Pabien na e chauffeurnan di truck chikito cu a sa di pone nan agenda di demanda como prioridad y no agendanan straño," a indica e hefe di estado den su cuenta X.

El a agrega cu Gobierno Nacional lo cumpli cu e palabracionnan yega na e diferente mesanan di negociacion. "Pabien na e ciudadanonan cu tabatin pasenshi y no a conduci na confrontacionnan den seno di pueblo mes. Un pabien na e forsanan publico cu a actua cu prudencia democratico", asina e mandatario a bisa.

Panama ta deporta un prome grupo di mas di 100 migrante di India

(EFE) - Autoridadnan Panameño ayera diabierna a deporta 130 migrante di India riba un vuelo charter pa New Delhi financia pa Merca, den loke ta representa e prome grupo di ciudadanonan di e gigante Asiatico aki cu a wordo expulsa como parti di e acuerdo bilateral entre Panama y Washington cu ta busca reduci e fluho migratorio pa Nort America.

E vuelo di un aerolinea Mericano a sali alrededor di 9:40 di mainta for di un base militar na aeropuerto di Panama Pacifico, na periferia di e capital Panameño.

Den e grupo aki ey tabatin cinco muhe, cu a yega den e avion mara cu un cinta blanco cu algun di nan tabata bisti hunto cu e armbandnan tradicional pa recien casa.

Mientrastanto, 125 homber, mayoria hoben, tambe a wordo registra prome cu subi e avion.

Hopi di e homber aki tabata di e religion Sij. Y aunke esnan mas ortodox ta obliga di bisti nan cabey tapa, generalmente cu un tulband, solamente un tabata bisti uno colo di oraño, mientras cu e resto tabata bistiele sin tapa cabey, manera a presencia.

"Algun di nan a expresa miedo di bay nan pais back pero despues nan a desisti".

"Nos no a bisa cu e migrantenan ta bay back pa nan propio decision. E ta un proceso di deportacion debi na migracion iregular, completamente legal," asina e director di Inmigracion, Roger Mujica, ken a splica cu e pasaheronan tabata mara cu boei pa "seguridad" pero "derechonan humano" ta wordo respeta.

E mesun director a sigura cu "cuatro" di e migrantenan Indio aki "a expresa miedo" di regresa nan pais, pero cu despues di "splicacionnan" di autoridadnan "nan a entrega."

E prome vuelo extra continental aki, cu a costa 700 mil dollar, segun Embahada Mericano, ta forma parti di e memorandum di entendimento firma pa Merca y Panama dia 1 di juli, e mesun dia cu e presidente Panameño, Jose Raul Mulino a tuma posesion y cu a priminti di reduci significantemente e cantidad di migrantenan cu ta pasa door di e selva di Darien, e frontera natural cu Colombia, na caminda pa Nort America.

E acuerdo bilateral aki ta encera un financiamento inicial di Merca di 6 miyon dollar, pero e autoridadnan a aclaria cu tanto e fondonan aki como e cantidad di vuelonan lo por aumenta. Desde dia 20 di augustus ultimo, por lo menos cuater vuelo a sali caba den grupo di 30 migrante, tres pa Colombia y uno pa Ecuador.

Di acuerdo cu e pacto aki, migrantenan lo wordo debolbi bou di e cifra di repatriacion of deportacion "tanto esnan cu tin antecedente (criminal) como esnan cu ta drenta e pais iregularmente, cu ta tur esnan cu ta drenta pa medio di Darien," manera director di migracion a señala den e pasado.

Autoridadnan Panameño a calcula e siman aki cu na 2024 alrededor di 320,000 migrante lo crusa Darien, cu por lo menos 242,000 ya conta te cu september, loke ta representa un reduccion di 38% compara cu e record historico di 520,000 cu a crusa aña pasa, un bahada cu nan a conecta na e politiconan nobo di control di inmigracion implementa pa e Ehecutivo nobo di Panama.

Republica Dominicana: Gobierno y Unicef ta firma acuerdo pa mehora e eficiencia di awa na scolnan

(DiarioLibre) – E Gobierno di Republica Dominicana y e Fondo di Nacionnan Uni pa Infancia (Unicef) a subscribi diaranson ultimo un acuerdo pa implementa un plan di accion cu a surgi for di e Tayer di Analisis di e Efectonan di Cambio Climatico riba e Sector di Awa, Saneamento y Higiena na Scolnan Urbano y Rural na Republica Dominicana, cu e proposito di fortalece e coordinacion di e sector di awa y e resiliencia dilanti e efectonan di cambio climatico na e centronan educativo.

E conclusionnan di e tayer a wordo presenta pa e Instituto Internacional di Awa di Stockholm (SIWI), destacando e cuater liñanan di accion di e proyecto:

E prome ta e ordenamento di e servicionan di awa, saneamento y higiena na e centronan educativo cu ta inclui un politica cu ta orienta riba e diseño y e construccion di e servicionan di awa y saneamento na e centronan educativo resiliente na e cambio climatico y otro menasanan, como tambe e inclusion di recursonan financiero pa awa, saneamento y higiena.

E di dos liña di accion ta e generacion di evidencia robusto tocante awa, saneamento y higiena na centronan educativo.

E di tres ta e cambio di comportamento relaciona cu awa, saneamento y higiena cu e participacion di mucha- y hobennan tocante e uso racional di likido, hygiene basico y menstrual.

E di cuater accion ta tocante e fortalecemento di e capacidadnan tecnico y operativo pa e resiliencia di awa, saneamento y higiena den centronan educativo cu ta inclui e fortalecemento di e plan di riesgo climatico y e presupuesto pa preparacion, respuesta y recuperacion di e infrastructura di awa y saneamento na centronan educativo.

E minister di Economia, Pavel Isa Contreras, den representacion di e gobierno, a manifesta cu e plan aki no solamente ta refleha e preocupacion di e gobierno central pa sostenibilidad y e resiliencia di e sector di awa.

Tambe e compromiso cu e cumplimento di e Obhetivonan di Desaroyo Sostenibel (SDG), specificamente e di cuater cu ta papia tocante un educacion di calidad pa tur, e di seis tocante acceso na awa limpi y saneamento pa tur y e di dies cu ta papia tocante accion pa e clima.

"Cu e resultadonan obteni di e tayer aki, nos a identifica e desafionan principal cu nos tin actualmente y nos a formula un plan di accion cu lo contribui na mehora e calidad di bida di e mucha- y hobennan na nos scolnan y sigura un futuro mas sostenibel pa e proximo generacionnan," el a expresa.

Anyoli Sanabria, representante adhunto di Unicef na e pais a sostene cu e implementacion di e propuesta aki ta bay trece varios beneficio pa educacion, salud y proteccion di e comunidad escolar.

Ademas, el a indica cu e ta bay fortalece e union di servicionan di calidad alrededor di e centronan educativo, ya cu e acceso na instalacionnan di awa, saneamento y higiena ta contribui na mehora e desempeño escolar.

Colegio Bon Bini a celebra 132 aña di experencia WAW den enseñansa di Juffrouw Ritha, Juffrouw Elba y Juffrouw Stella

Recientemente, Minister di Enseñansa y Deporte Endy Croes y Prome Minister Evelyn Wever- Croes a ricibi bishita di tres maestra cu ta celebrando hunto un total di 132 aña di experencia WAW den enseñansa di Aruba, esta juffrouw Gregoritha (Ritha) Thode cu a cumpli 46 aña, juffrouw Elba Hirschfeld-Smith cu a cumpli 43 aña y juffrouw Stella Tromp Chan cu a cumpli 43 aña.

Hunto cu ayudo di cabesante di Colegio Bon Bini juffrouw Sharissa, a sorpresa e maestranan na Bestuurskantoor. Durante e bishita, e maestranan a conta nan experencia durante tanto aña. Minister Endy Croes y Prome Minister Evelyn Wever- Croes a comparti un momento ameno cu e maestranan y a gradici nan pa nan amor, pasion y dedicacion durante varios aña den enseñansa di Aruba. E juffrouwnan a ricibi un bunita reconocemento di Gobierno di Aruba. E maestranan a indica cu nan ta hopi contento di por a experencia e innovacion den enseñansa, e cambio di les tradicional pa les digital. Ademas di esaki, a expresa cu nan ta contento cu despues di varios aña por a presencia e introduccion di Papiamento na scol y por a mira e cambio positivo cu esaki ta trece pa e alumnonan durante les. Pa finalisa, Minister Endy Croes ta felicita nan pa e bunita trabou cu nan ta desplega pa nos muchanan y ta gradici nan pa contribui grandemente den e desaroyo di enseñansa di Aruba den su totalidad.

Aniversario Directornan

Felicitacion pa Sr. Hernandez y Sr. Werleman pa nan respectivo 30 y 15 aniversario na cabes di archivo nacional y departamento di finanzas

Dia 1 di september Sr. Raymond Hernandez a cumpli 30 aña como director di Archivo Nacional Aruba y Sr. Derrick Werleman a cumpli 15 aña como director di Departamento di Finanzas. Pa conmemora e momento special aki Minister Maduro di Finansa y Cultura a ricibi e dos directornan pa asina felicita y gradici cada uno pa e trabou haci na bienestar di Aruba.

Sr. Hernandez ta encarga cu e archivonan cu ta e memoria di nos Pais. Sin archivo, por ehempel, ta dificil pa nos tin acceso na informacion di stamboom cu ta contene lasonan familiar ora ta trata di herencia. Den casonan den corte tin biaha tambe ta e informacion den archivo ta locual por duna claridad. Y asina tin mas informacion cu ta importante pa como pais wordo conserva y bon warda. Sin lubida e proyecto Coleccion Aruba riba www.coleccion.aw na unda cu ANA ta hunga un rol importante.

Ta trabounan importante pa conserva nos herencia cultural pa cual Minister Maduro kier gradici Sr. Raymond Hernandez. Sr. Werleman ta na cabes di Departamento di Finanzas cu ta e curason di gobernacion cu ta percura pa e maneho financiero, pagonan, maneho di debe, pero tambe pa representa Aruba den diferente reunionnan cu Hulanda, CAFT, Landspakket, IMF, Compania di Rating, inversionista internacional, etc. Den tur e trabounan aki Sr. Werleman semper ta presente y bou su liderazgo Departamento di Finanzas ta haci e trabounan necesario pa logra un maneho financiero sostenibel pa Aruba. Minister Maduro ta gradici Sr. Derrick Werleman pa su liderazgo na bienestar di Aruba.

Aruba Bank a amplia e coleccion di Biblioteca Nacional Aruba cu un donacion generoso di buki

Aruba Bank a haci un donacion di un coleccion significativo di buki na Biblioteca Nacional Aruba.

E contribucion aki ta reforsa e compromiso di Aruba Bank pa sostene educacion, y desorayo positivo den nos comunidad.
Biblioteca Nacional Aruba ta sirbi como un centro vital di educacion pa tur bishitantenan. Cu e expancion di su coleccion, BNA por sirbi su usuarionan mihor cu e variacion di buki nobo.

E meta principal di e donacion di Aruba Bank ta pa stimula un comunidad bon informa y cu ta rico na cultura y historia.
E banco ta masha contento pa sostene e mision di Biblioteca Nacional Aruba pa promove educacion.
Cu e donacion di e bukinan aki, Aruba Bank ta spera pa duna mas acceso na conocemento y stimula un amor pa lesa entre tur miembro di nos comunidad.
E iniciativa aki ta refleha e dedicacion di Aruba Bank pa duna bek na e comunidad y sostene institucion local cu ta contribui na e crecemento cultural y educativo.
Aruba Bank ta spera di por mira e impacto positivo cu e donacion aki lo tin riba e bishitantenan di e biblioteca.

Bin refresca bo dia!

Smoothies y Frappé Nobo!

Strawberry Banana Smoothie

Mango Pineapple Smoothie

Caramel Frappé

Reference images*

Argentina sin Messi ta derota Chile pa lidera clasificacion Sur Americano pa Mundial

(AP) — Sin un Lionel Messi lesiona y sin un Angel di Maria derota, Argentina facilmente a derota Chile 3-0 diahuebs ultimo pa keda den top di clasificacion Sur Americano pa Mundial 2026.

Alexis Mac Allister a habri anotacion den minuut 48, Julian Alvarez a agrega un gol den e di 84, y Paulo Dybala a completa anotacion pa e Argentinonan na minuut 90. Argentina tin 18 punto despues di e prome siete ronda.

E top seis team den clasificacion Sur Americano ta clasifica pa Mundial cu ta bay tuma lugar na Merca, Mexico y Canada na 2026. E team cu keda na di siete lugar lo avansa na un playoff contra otro confederacion.

Despues di gana e Copa America na Merca, Argentina a surpasa e ausencia di Messi, 37, kende a sufri un lesion na su enkel banda drechi den e final contra Colombia. Su status futuro pa cu wega ta keda incierto.

Di Maria, kende a retira for di e team nacional, a keda honra pa fanatico y su compañeronan di team prome cu e partido a tuma lugar na Estadio Monumental na Buenos Aires. Di Maria, 37, a hunga su ultimo partido cu Argentina den e victoria 1-0 contra Colombia den final di Copa America. E tabata un miembro di tean nacional Argentino pa 16 aña.
E team a desplega nan trofeo di Copa America rond.

Anteriormente, Bolivia a saca bentaha di un altitud mas halto na su ciudad anfitrion nobo, derotando Venezuela 4-0 pa registra su di dos victoria den cuatro partido na cas.

Ramiro Vaca a habri anotacion den minuut 13, Carmelo Algarañaz a converti un penalty den e di 45, Miguel Terceros den e di 46, y Enzo Monteiro a anota den minuut 89.

E Bolivianonan ta custuma di hunga den e capital La Paz na 3,640 meter di haltura riba nivel di lama, pero cuerpo di futbol Sur Americano, Conmebol a permiti nan move nan weganan na El Alto, e ciudad mas grandi na e pais, na un altitud di 4,150 meter.

Oliver Bearman back den F1 cu Haas como reemplaso pa Kevin Magnussen

(AP) — Adolescente Britanico, Oliver Bearman ta bolbiendo Formula Uno prome cu programa, despues cu team Haas a bisa diabierna cu e ta bay reemplasa Kevin Magnussen, kende ta suspendi, pa e Grand Prix proximo siman na Azerbaijan.

Bearman a firma un contract na juli pa core pa Haas na 2025, pero e ta bay haci un apariencia trempan cu su team nobo na Baku otro siman, pasobra Magnussen ta sirbiendo un suspension di un careda pa acumula demasiado punto di penalty.

Bearman, 19, usualmente ta core den Formula 2, pero tabata impresionante mientras el a keda na di siete lugar den su debut den F1 pa Ferrari na e Grand Prix Saudi Arabia na maart, despues cu Carlos Sainz Jr. a keda afo pa motibo di apendicitis.

"Definitivamente ta un reto mas grandi pa subi pa core como piloto di reserva, cu tempo limita pa preparacion etc., pero mi ta den e posicion afortuna di a hacie anteriormente e aña aki cu Scuderia Ferrari, pues al menos mi por usa e experiencia ey," Bearman a bisa ayera den un declaracion di Haas.

Bearman, kende ta un piloto di Ferrari Academy, ta un di e dos piloto di reserva na Haas e aña aki. E otro, Pietro Fittipaldi, ta competi den IndyCar, cu tin un careda proximo siman na Nashville.

Para-surfista Canades, Victoria Feige ta bringa pa inclusion di su sport den Paralimpiada 2028

(AP) – Surfmento ta e deporte estatal oficial di California, y para-surfista Canades, Victoria Feige kier pa Los Angeles proba esaki na 2028.

E cinco-biaha campeon mundial femenino ta den frente di un lobby pa inclusion di su sport den Paralimpiada 2028. Comite organisador di LA a bisa cu no lo propone para-surfmento como un deporte nobo pa e evento pa motibo di "costo y complehidad."

Esaki a laga Feige babuca. California tabata anfitrion di tur campeonato mundial di para-surfmento desde e prome na 2015.

Tin nuebe clasificacion pa para-surfmento, incluyendo falta di man of pia, prostetica, paralisis y incapacidad visual.

Feige, 39, ta competi den clasificacion di rudia pa hende muhe. El a bula fuera di tempo mientras e tabata snowboard na Colorado tempo e tabatin 18 aña, a fractura un vertebra den su kolom, y a keda paralisa bao su cintura.
"Mi tin asina hopi suerte y ta agradecido di por surf atrobe y haya un comunidad y competi pa mi pais y alcansa e nivelnan mas halto y pusha mi sport dilanti den manera cu nunca mi a considera," Feige a bisa, agregando cu e lo kier yuda su deporte alcansa escenario global.
Asociacion Internacional di Surfmento a pone su atencion na Brisbane na 2032, pero Feige no ta rindi riba 2028. Un peticion "Save Paralympic Surfing LA 2028", inicia pa para-surfista Jack Bogle, tin casi 27mil firma.

Feige a aparece den video cu strea di surfmento, Kelly Slater, y musico Jack Johnson, kende a sosten para-surfmento pa inclusion Paralimpico. E ta planeando un evento di wave pool pafo na California despues di campeonato mundial na november, "como un prueba di concepto pa mustra cu por organisa para-surfmento na LA na 2028," Feige a bisa.

"E ta manera un cancha di futbol y un press hidraulico grandi cu ta crea un ola cu por surf," Feige a splica. "E ta standarisa y nan tabatin competencia di surfmento na nivel profesional eynan antes. Mi ta puntra mi mes si ta un opcion pa hacie mas cost-effective y logisticamente facil pa incorpora den e Weganan."

Bergwijn ta critica Koeman pa su exclusion for di team nacional

(NLTimes) – Steven Bergwijn a critica coach nacional Ronald Koeman pa a excluie for di team nacional pa motibo di su transferencia for di Ajax na Al-Ittihad na Saudi Arabia. E delantero a bisa De Telegraaf cu el a tende tocante esaki riba television, y a haya suficiente di hende cu ta papia malo di dje den medionan di comunicacion.

"No ta manera pa ta trata hungadornan. Mi semper a considera un honor pa hunga pa team nacional Hulandes, pero mi no kier haci esey mas bao e coach aki. Mi no tin nada mas cu un persona cu intencionalmente ta pinta mi asina den medionan."

Durante un conferencia di prensa pa Nations League diamars, Koeman a critica e transferencia di Bergwijn pa Saudi Arabia. El a bisa cu e no ta compronde pakico e delantero, na edad di 26 aña, lo transferi na un competencia cu un reputacion deportivo mas abao. "Den caso di Steven, e stap aki na e edad aki no ta mustra cu ambicion deportivo ta lo mas importante," Koeman a bisa.

Esey ta "lamentable pa tende," Bergwijn a bisa e corant. "Si e tabata un coach nacional cu compromiso, e lo a yama mi prome. Awo mi mester scuch'e riba television. Mi a experimenta hopi momento bunita cu e coach nacional, y mi ta desapunta cune. Esey no ta manera di trata bo propio hungadornan. Si e continua asina, e ta bay perde su credibilidad."

E tambe a destaca cu Koeman si a inclui Georginio Wijnaldum, kende ta hunga pa Al-Ettifaq, den su seleccion pa Campeonato Europeo. "Pues un hungador por bandona Eredivisie pa desaroya su mes, y ami mester keda?" Bergwijn a bisa. "E coach nacional sa hopi bon cu e competencia na Saudi Arabia ta na un nivel excelente. Of bo ta permiti pa haci un movida asina solamente ora bo tin 32 [aña di edad]?"
"Mi ta mehorando den tur manera y mi ta para mil porciento tras di mi escogencia," Bergwijn a bisa. "Mi por sigur'e cu e competencia eynan ta miho cu na Hulanda. Mira e hungadornan top hungando eynan, y den preparacion, Al-Ittihad a gana contra Internazionale. Kanté ta hungando eynan pa un aña y tabata e miho homber contra Hulanda den Campeonato Europeo. Y Aymeric Laporte, hungando pa Al-Nassr, a bira campeon Europeo cu Spaña."

Potret di AP.

Dia Internacional di aire limpi pa un shelo blauw cu tema pa 2024: Inverti den #AireLimpiAwo

Riba dia 7 di september ta observa e di cinco Dia Internacional di Aire Limpi pa Shelo Blauw, di Nacionnan Uni (UN). E dia aki ta enfoca riba urgencia y necesidad pa atende cu e menasa cu ta envolve contaminacion di aire y su impacto riba salud, economia, medio ambiente y resiliencia di comunidad.

Directie Natuur en Milieu (DNM) ta desea di trece dilanti algun datonan y informacionnan necesario asina comunidad ta mas atento y consciente di e impacto cu polucion di aire tin y con por aporta pa asina nos por tin calidad di aire limpi pa un y tur.
99% di hende ta inhala aire califica como no 'safe'. Polucion of tambe contaminacion di aire ta e factor di salud mas importante di nos tempo. Esaki ta causa malesanan cu ta asocia cu curason, pulmon, cancer, 'stroke' y mas. E polucion di aire ta causa di morto prematuro, pues, morto mas trempan cu ta premira.

E fenomeno aki tambe ta afecta nos medio ambiente natural bahando e cantidad di oxigeno den nos ocean. E ta haci'e mas dificil pa matanan crece pasobra e suelo ta afecta, intensificando ainda mas e crisis climatologico mundial. Hopi ta e fuente di contaminacion di aire, manera e kimamento di combustibel fosil y biomasa cu tambe ta contribui na emision di gasnan 'greenhouse', causando Kentamento global.

Mescos cu cambio climatico, contaminacion di aire ta afecta tur hende, pero ta impacta specialmente hende muhe na estado, baby y mucha, adultonan mayor, esnan cu ta biba den pobresa, y comunidadnan historicamente marginalisa. E magnitud y urgencia di e retonan aki no por ignora. Contaminacion di aire tawata responsabel pa 8.1 miyon morto na 2021. Mas di 90% asocia cu enfermedadnan no contagioso, y mas di 700,000 mucha menor di cinco aña a muri di causanan relaciona cu contaminacion di aire na cas y pafo di cas.

Mas ainda polucion di aire ta haci cu esnan mas vulnerabel ta sufri desigualdad, ta perhudica crecemento economico, ta hisa gasto di cuido medico, y ta baha productividad di e trahado. E asunto di aire limpi ta directamente asocia cu algun di e metanan di desaroyo sostenibel, e SDG's. Meta SDG #3 por ehempel ta encera bon salud y bienestar pa tur, meta #11 ta referi na ciudadnan sostenibel y meta #7 ta acceso na energia limpi. Y obviamente SDG meta # 13 ta referi na accion efectivo pa combati cambio di clima. Asina tambe ta boga pa "Inverti den #AireLimpiAwo", e observacion di e aña aki cu ta enfatisa e necesidad urgente pa asociacionnan mas fuerte, inversionnan grandi y responsabilidad comparti pa combati contaminacion di aire. Esakinan ta yuda alivia e mortonan prematuro cu polucion di aire ta causa.

Polucion di aire ta impacta e medio ambiente na e manera cu contaminantenan ta cambia y caba cu e nivel di nutriente den suelo. Tambe trece den peliger e recurso awa of ta contamina caminda awa ta pasa. Esaki consecuentemente ta daña e mondinan, causa daño na cosecha treciendo material toxico den e cadena di cuminda y tambe por daña icononan cultural manera monumentonan y estatuanan. E mas evidente ta e parti econominco cu ta refleha un aumento di costo di cuido medico cu ta equivalente na 6.1% di e GDP global.
Dia Internacional di Aire Limpi pa shelo blauw ta bo momento di reflexion y incorpora cambio den bida diario encurashando otronan pa tuma accion na escala mas grandi asina por refleha cambionan real pa asina tin aire limpi pa tur. Aki algun tips di kico asina por haci den nos bida diario.

Reduci desperdicio, composta cuminda organico, recicla desperdicio no-organico, usa tasnan di compra reusable, no usa productonan di un solo uso, cambia pa un estilo di bida cu ta encurasha un miho salud. Considera e manera di transporte, por usa bais of cana distancia cortico, encurasha 'carpooling', y no kima sushi. Accionnan den grupo por encera plantamento di mata, accion di limpiesa di sushedad, traha conhuntamente cu artistanan y musiconan pa crea eventonan y exhibicion cu ta eleva consciencia den nos comunidad. Na e nivelnan di organisacionnan medio ambiental ta bon pa cuminsa adresa e topico di polucion di aire.
Pa e dia Internacional di Aire Limpi pa shelo blauw 2024 comparti bo accionnan riba social media usando e hashtags #AireLimpiAwo y #WorldCleanAirDay. Sea parti di e combersacion y haci un diferencia.

Autoridadnan ta pidi industria di 3D printer yuda stop conversion di arma di candela

(AP) - Oficialnan di Departamento di Husticia ta pidiendo e industria di 3D printer pa yuda stop e plamamento di pidanan chikito di plastic cu ta converti arma den machine gun ilegal casero riba cayanan di Merca.

E menasa den aumento di loke ta conoci como dispositivo pa conversion di machine gun ta rekeri "atencion inmediato y sosteni," Procurador General Diputado Lisa Monaco a bisa diabierna. Esaki ta nifica cu mester yega na maneranan pa stop e criminalnan di explota e tecnologia pa haci e dispositivonan den prome luga, el a comenta.

"Autoridadnan no por haci esaki nan so," Monaco a bisa durante un reunion na Washington di oficialnan di ley federal, miembronan di e industria di 3D printing y academia. "Nos mester traha cu esnan cu ta desaroya software, expertonan di tecnologia y lidernan den e industria di 3D printing pa identifica solucion den e lucha aki."

Dispositivonan cu ta converti arma di candela den arma completamente semi automatico a plama "manera un candela" a causa di avance den tecnologia di 3D printing, segun Steve Dettelbach, e director di Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives. Su agencia a reporta un aumento di 570% den e cantidad di dispositivo di conversion colecta pa departamento di polis entre 2017 y 2021.

"Mas y mas di e dispositivonan aki ta ser bendi riba internet y rednan social, y mas y mas di nan ta realmente ser haci cu 3D printer caro na casnan y den garashi tur caminda," Dettelbach a comenta.

E piesanan di plastic of metal ta considera un machine gun ilegal bao ley federal pero ta asina chikito cu tin e riesgo cu autoridadnan no ta detecta esaki. Arma di candela cu e dispositivo di conversion a ser usa den variros tiroteo en masse, incluyendo un cu a laga 4 morto den un fiesta na Alabama ana pasa.

E dispositivo por "transforma un caya simpel den un zona di combate, causando dano na henter comunidadnan," Monaco a bisa.

Monaco riba diabierna tambe a anuncia varios otro esfuerso diseña pa tuma accion contra e dispositivonan, incluyendo un iniciativa di training nacional pa autoridadnan y fiscalnan. E Procurador General tambe lo lansa un comite diseña pa yuda capta e modanan y reuni inteligencia

Suecia ta uni paisnan buscando disminui 'screen time' pa muchanan di menos di 2 aña

(AP) - Suecia ta bisa cu muchanan di bao di 2 aña no mester ser expuesto na cualkier pantaya digital. E recomendacion, emiti pa e pais su agencia di salud publico anteriormente e luna aki ta esun mas recien den un esfuerso mundial pa limita e 'screen time' pa muchanan chikito.

E lockdown causa pa coronavirus a empeora e problema mientras scolnan a depende riba Zoom pa les na distancia y mayornan a depende riba programanan di television y peliculanan pa mantene nan yiunan ocupa mientras nan ta traha for di cas.

Suecia ta sugeri cu muchanan chikito no mester ta exponi na pantayanan digital, incluyendo television. E recomendacion ta alivia un poco mientras e muchanan ta bira mas grand: For di 2 pa 5 ana, nan mester tin un maximo di 1 ora di 'screen time', mientras cu e muchanan di 6 pa 12 ana mester tin un maximo di 2 ora. Hobennan mester haya no mas cu 3 ora di screen time pa dia.

Suecia su sugerencia ta bini despues cu investigacion a haya cu muchanan aparentemente a reporta efectonan negativo manera menos calidad ora di drumi, depresion y actividad fisico limita cu e alto uso di dispositivonan digital.

Recomendacionnan similar a surgi den otro paisnan tambe, incluyendo Merca, Irlanda, Canada, Australia y Francia.

Francia tin e sugerenciannan mas estricto te cu awo, bisando cu muchanan di bao di 3 ana no mester tin ningun cantidad di screen time. E recomendacion ta bini a causa di un rapport publica den april cu a ser comisiona pa President Emmanuel Macron.

Irlanda y Merca ta bisa cu baby y mucha chikito por participa den video yamada cu famia of amistadnan, aunke Canada, Australia y Suecia no ta haci e distincion aki.

Prohibicion di celular ya caba ta na luga den varios scol rond di Merca. Tas pa hinca e celular, locker y bakinan a crece den popularidad pa yuda ehecuta e prohibicionnan aki.

Sinembargo e prohibicionnan no semper ta keda aplica y studiantenan hopi biaha ta haya manera pa evita esaki, manera sconde telefon den nan scochi. Algun mayor tambe a expresa preocupacion cu e prohibicionnan por impedi nan ta informa si tin un emergencia manera tiroteo na scol.

Sinembargo, e prohibicionnan ta birando mas popular y varios experto ta bisa cu esaki no ta suficiente. Nan ta argumenta pa un stimulacion alternativo: hiba studiantenan mas pafo y den direccion di actividadnan extracuricular pa yuda yena e tempo cu di otro manera nan lo pasa online. Y studiantenan tin mester di outlet, nan ta bisa, pa papia tocante topiconan taboo sin e miedo di ser 'cancela' riba rednan social.

Un rapport di UNESCO den 2023 a bisa cu mientras tecnologia digital por mehora educacion, via ambientenan nobo, coneccion expandi y colaboracion, e ta gasta socialisacion y siña den bida real. Efectonan negativo riba salud fisico y mental tambe ta hunga un rol.

E rapport adicionalmente a nota regulacion insuficiente alrededor di e uso no autorisa di data personal pa propositonan comercial, ademas di plama mal informacion y mensahe di odio online.

"E tipo di desafionan aki ta cancela cualkier beneficio," UNESCO su autornan a skirbi.

Y un estudio publica aña pasa na JAMA Pediatrics a investiga un posibel relacion entre 'screen time' pa muchanan chikito cu atrasonan den desaroyo.

"Den e estudio aki, mas 'screen time' pa muchanan di 1 aña ta asocia cu atraso den desaroyo di comunicacion y resolve problema cu di entre 2 pa 4 aña," segun e estudio.

Legisladornan y gruponan cu ta boga pa mucha cada biaha ta mas preocupa cu hobennan su relacion cu nan telefon y rednan social.

Decenas di estado Mericano, incluyendo California y New York a demanda Meta Platforms Inc. a causa di daño cu el a haci na hobennan y contribui na e crisis di salud mental pa medio di conscientemente y deliberadamente diseña funcionnan cu ta haci muchanan adicto.

Den januari, e CEO di Meta, TikTok, X y otro companianan di red social a presenta dilanti un Comite Hudiciario di Senado pa testigua tocante nan plataforma su daño na hobennan.

Awo Suecia su agencia publico di salud a haci yamado pa companianan di tecnologia cambia nan algoritmo pa asina muchanan no keda pega riba e plataformanan pa oranan largo ta mira contenido cu por ta dañino.

Chauffeur cu no a regula su velocidad ni mantene distancia a dal tras di un auto cu baby aden

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na Morgenster den cual den un di e autonan tin un baby envolvi, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda e chauffeur di un Toyota Yaris no a regula su velocidad ni a mantene distancia y a bay dal tras di un Volkswagen T-Cross den cual tabata tin un baby aden. Despues di e impacto a scucha e baby yora y pesey a pidi pa un ambulans bin controla e baby.

Despues di un deliberacion entre e huisarts cu e ambulans be-ambte a palabra cu lo regla un cita.

Pelea den parkinglot pariba di un nightclub na Palm Beach

Diaranson madruga a drenta informe di un pelea entre 10 hende ney den parkinglot pariba di un nightclub na Palm Beach, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un fiesta di hasimento di aña y esnan envolvi lo a caba di sali bay den 2 auto v car, na yegada di e patruya a bin compronde cu nan a caba di bay. Polis a logra para nan riba Sasakiweg y a atende cu nan. Eynan a haya sa cu aki no ta trata di un bringamento pero si un pleito y tiramento di palabra ora un a mishi cu e otro.

Polis a tuma nota cu varios di nan tabata bebi y pa no causa mas discussion polis a intermedia y a logra re-establece pas y trankilidad.

Polis y ambulans a bay Seaport Market Place pa un persona cu a cay for di halto

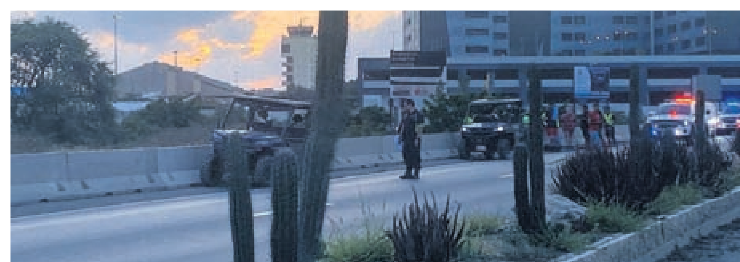

Diahuebs mainta a drenta informe di cu un persona a cay for di alto na Seaport Marketplace, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un persona cu lo a cay for di 3 meter halto. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima y a transporte pa hospital.

Wiel a los for di UTV cu pareha turista den dje y accidenta pariba di Hyatt Place riba Green Corridor

Diamars atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida riba e "Green Corridor" pariba di Hyatt Place banda di airport, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un pareha turista coriendo un UTV na un dado momento a perde un wiel cu a kita inesperadamente y a perde control y a accidenta. Debi na e impacto ambos a resulta herida. Na yegada di e ambulans nan a atende e victimanan.

Trekkingslijst van de Landsloterij

11de trekking — **5 september 2024**

EEN HEDEN	
2	300
TIEN TALLEN	
20	125
47	300
77	250
91	300
94	200
94	300
HONDERD TALLEN	
120	125
128	300
160	1000
177	250
189	300
194	200
197	1000
220	125
260	300
277	250
294	200
301	300
320	125
337	300
361	300
372	300
377	250
379	300
385	300
394	200
420	300
433	300
444	300
477	500
494	200
497	300
508	300
520	125
520	300
546	300
551	300
562	300
577	250
585	300
591	300
594	200
604	300
620	125
662	300
665	300
677	250
684	300
694	200
710	300
719	300
720	125
723	300
737	300
741	300
764	300
767	300
777	250
782	300
794	200
820	125
833	300
877	250
890	300
894	200
920	125
966	300
977	250
981	300
982	300
993	300
994	400
995	300
997	300
EEN DUIZEND	
1020	125
1054	300
1077	250
1077	300
1094	200
1119	300
1120	125
1134	300
1177	250
1179	300
1186	300
1194	200
1216	300
1220	125
1221	300
1229	300
1230	300
1232	300
1277	250
1291	300
1294	200
1320	125
1374	300
1377	250
1394	200
1420	300
1437	300
1439	300
1463	300
1477	500
1494	200
1520	125
1565	300
1577	250
1588	300
1594	200
1620	125
1624	300
1677	250
1679	300
1694	200
1720	125
1734	300
1749	300
1750	300
1773	300
1777	250
1787	300
1794	200
1818	300
1820	125
1853	300
1877	250
1894	200
1920	125
1934	300
1935	300
1949	300
1977	250
1994	400
TWEE DUIZEND	
2000	300
2002	750
2020	125
2045	300
2046	300
2077	250
2089	300
2094	200
2117	300
2120	125
2157	300
2177	250
2194	200
2210	300
2220	125
2235	300
2277	250
2281	300
2284	300
2294	200
2302	300
2308	300
2320	125
2368	300
2377	250
2394	200
2415	300
2420	300
2424	300
2439	300
2477	500
2477	300
2485	300
2494	200
2515	300
2520	125
2520	300
2556	300
2577	250
2578	300
2589	300
2594	200
2601	300
2609	300
2620	125
2677	250
2694	200
2719	300
2720	125
2745	300
2754	300
2772	300
2777	250
2779	300
2794	200
2794	300
2800	300
2820	125
2821	300
2826	300
2833	300
2861	300
2877	250
2878	300
2879	300
2886	300
2894	200
2920	125
2920	300
2942	300
2946	300
2977	250
2994	400
DRIE DUIZEND	
3020	125
3052	300
3053	300
3055	300
3077	250
3094	200
3106	300
3120	125
3131	300
3150	300
3177	250
3185	300
3194	200
3201	300
3205	300
3220	125
3240	300
3256	300
3277	250
3294	200
3312	300
3320	125
3332	300
3377	250
3394	200
3399	300
3420	300
3470	300
3477	500
3489	300
3490	300
3494	200
3520	125
3527	300
3550	300
3577	250
3577	300
3594	200
3620	125
3662	300
3677	250
3694	200
3714	300
3720	125
3730	300
3777	250
3794	200
3820	125
3822	300
3877	250
3890	300
3894	200
3920	125
3925	300
3928	300
3939	300
3956	300
3977	250
3994	750
VIER DUIZEND	
4008	300
4020	125
4033	300
4042	300
4056	300
4068	300
4077	250
4092	300
4094	200
4120	125
4127	300
4142	300
4159	300
4177	250
4194	200
4220	125
4277	250
4294	200
4316	1000
4320	125
4322	300
4342	300
4343	300
4377	250
4394	200
4420	300
4470	1000
4470	300
4471	1000
4472	1000
4473	1000
4474	1000
4474	300
4475	1000
1STE PRIJS	
4476	3750
4477	500000
4478	3750
4479	1000
4494	200
4520	125
4541	300
4568	300
4577	250
4579	300
4594	200
4598	300
4620	125
4669	300
4677	250
4682	300
4683	300
4694	200
4720	125
4772	300
4777	250
4778	300
4787	300
4794	200
4820	125
4833	300
4839	300
4841	300
4845	300
4850	300
4873	300
4876	750
4877	250
4894	200
4920	125
4935	300
4949	300
4954	300
4977	250
4994	400
VIJF DUIZEND	
5014	300
5020	125
5057	300
5077	250
5094	200
5103	300
5104	300
5120	125
5177	250
5194	200
5201	300
5220	125
5234	300
5240	300
5245	300
5247	300
5277	250
5281	300
5282	300
5294	200
5300	300
5303	300
5320	125
5338	300
5342	300
5356	300
5377	250
5388	300
5394	200
5397	300
5413	300
5420	300
5469	300
5477	500
5484	300
5494	200
5520	125
5557	300
5577	250
5594	200
5620	125
5640	300
5662	300
5677	250
5693	300
5694	200
5720	125
5735	300
5755	300
5764	300
5772	300
5777	250
5790	300
5794	200
5794	300
5819	300
5820	125
5822	300
5838	300
5869	300
5877	250
5894	200
5920	125
5929	300
5955	300
5972	300
5977	250
5994	400
ZES DUIZEND	
6008	300
6012	300
6020	125
6063	300
6077	250
6094	200
6096	300
6115	300
6120	125
6177	250
6191	300
6194	200
6212	300
6220	125
6276	300
6277	250
6286	300
6294	200
6317	300
6320	125
6377	250
6394	200
6395	300
6420	300
6435	300
6453	300
6477	500
6494	200
6512	300
6520	125
6524	300
6545	300
6568	300
6574	300
6577	250
6594	200
6602	300
6619	300
6620	125
6656	300
6660	300
6677	250
6692	300
6694	200
6720	125
6757	300
6768	300
6777	250
6794	200
6820	125
6857	300
6877	250
6883	300
6894	200
6920	125
6956	300
6969	300
6977	250
6994	400
ZEVEN DUIZEND	
7020	125
7068	300
7071	300
7077	250
7077	300
7094	200
7120	125
7164	300
7174	300
7176	300
7177	250
7194	200
7209	300
7214	300
7220	125
7229	300
7232	300
7277	250
7294	200
7320	125
7375	300
7377	250
7378	300
7394	200
7420	300
7430	300
7477	500
7485	300
7494	200
7520	125
7563	300
7577	250
7582	300
7594	200
7620	125
7677	250
7694	200
7720	125
7721	300
7722	300
7728	300
7729	300
7758	300
7777	250
7777	300
7794	200
7795	300
7796	300
7819	300
7820	125
7860	300
7866	300
7873	300
7877	250
7885	300
7894	200
7903	300
7920	125
7928	300
7967	300
7972	1000
7977	250
7994	400
ACHT DUIZEND	
8016	300
8020	125
8054	300
8063	300
8077	250
8094	200
8095	300
8099	300
8100	300
8107	300
8117	300
8120	125
8142	300
8146	300
8148	300
8149	300
8161	300
8177	250
8190	300
8192	300
8193	300
8194	200
8210	300
8217	300
8220	125
8258	300
8264	300
8266	300
8277	250
8289	300
8293	300
8294	200
8317	300
8320	125
8359	300
8377	250
8384	300
8394	200
3DE PRIJS	
8419	1250
8420	50000
8421	1250
8422	500
8423	500
8424	500
8425	500
8426	500
8427	500
8428	500
8429	500
8431	300
8473	300
8477	500
8494	200
8502	300
8504	300
8516	300
8520	125
8526	300
8561	300
8577	250
8585	300
8594	200
8604	300
8613	300
8620	125
8653	300
8677	250
8683	300
8694	200
8702	750
8720	125
8777	250
8794	200
8820	125
8820	300
8860	300
8877	250
8894	200
8894	300
8911	300
8920	125
8958	300
8968	300
8977	250
8994	400
NEGEN DUIZEND	
9006	300
9014	300
9015	300
9020	125
9048	300
9077	250
9090	300
9094	200
9094	300
9120	125
9159	300
9161	300
9172	300
9177	250
9184	300
9194	200
9220	125
9222	300
9277	250
9294	200
9306	300
9315	1000
9320	125
9320	300
9334	300
9377	250
9385	300
9394	200
9399	300
9402	300
9403	300
9420	300
9437	300
9441	300
9466	300
9477	500
9494	200
9520	125
9544	300
9575	300
9577	250
9594	200
9603	300
9605	300
9620	125
9656	300
9677	250
9690	300
9694	200
9703	300
9717	300
9720	125
9740	300
9760	300
9777	250
9781	300
9793	300
9794	200
9820	125
9845	300
9855	300
9861	300
9877	250
9893	300
9894	200
9915	300
9920	125
9933	300
9950	300
9977	250
9985	300
9994	400
9999	300
TIEN DUIZEND	
10020	125
10022	300
10029	300
10067	300
10077	250
10094	200
10120	125
10123	300
10128	300
10137	300
10147	300
10166	300
10177	250
10194	200
10220	125
10272	300
10277	250
10294	200
10312	300
10320	125
10363	300
10377	250
10382	1000
10394	200
10420	300
10462	300
10477	500
10494	200
10520	125
10561	300
10569	300
10577	250
10594	200
10597	300
10616	300
10620	125
10653	300
10677	250
10679	300
10694	200
10720	125
10755	300
10761	300
10777	250
10794	200
10820	125
10825	300
10855	300
10860	300
10877	250
10879	300
10894	200
10909	300
10920	125
10977	250
10994	400
ELF DUIZEND	
11001	300
11020	125
11053	300
11077	250
11094	200
11115	300
11116	300
11120	125
11122	300
11177	250
11194	200
11196	300
11202	300
11220	125
11277	250
11294	200
11317	300
11320	125
11322	300
11377	250
11381	300
11394	200
11402	300
11420	300
11449	300
11457	300
11477	500
11480	300
11487	300
11494	200
11501	300
11519	300
11520	125
11537	300
11545	300
11556	300
11577	250
11587	300
11594	200
11618	300
11620	125
11632	300
11636	300
11648	300
11657	300
11658	300
11671	300
11677	250
11694	200
11711	300
11720	125
11734	300
11777	250
11787	300
11790	300
11794	200
11799	300
11807	300
11820	125
11877	250
11894	200
11920	125
11962	300
11970	300
11977	250
11993	300
11994	400
TWAALF DUIZEND	
12011	300
12014	300
12020	125
12028	300
12035	300
12051	300
12077	250
12094	200
12102	300
12120	125
12126	300
12136	300
12144	300
12154	300
12160	300
12167	300
12173	300
12177	250
12194	200
12220	125
12248	300
12277	250
12282	300
12294	200
12306	300
12320	125
12363	300
12370	300
12374	300
12377	250
12394	200
12409	300
12415	300
12420	300
12435	300
12443	300
12462	300
12477	500
12487	300
12494	200
12497	300
12520	125
12520	300
12577	250
12594	200
12610	300
12613	300
12620	125
12621	300
12649	300
12667	300
12674	300
12677	250
12694	200
12720	125
12746	300
12777	250
12794	200
12820	125
12877	250
12894	200
12904	300
12918	300
12920	125
12937	300
12957	300
12977	250
12987	300
12990	300
12994	400
DERTIEN DUIZEND	
13020	125
13035	300
13077	250
13088	300
13094	200
13113	300
13120	125
13177	250
13180	300
13194	200
13214	300
13220	125
13223	300
13225	300
13277	250
13281	300
13294	200
13316	300
13320	125
13339	300
13377	250
13394	200
13411	300
13412	300
13420	300
13420	300
13443	300
13477	500
13494	200
13520	125
13577	250
13593	300
13594	200
13614	300
13620	125
13677	250
13678	300
13681	300
13694	200
13720	125
13770	300
13777	250
13794	200
13807	300
13820	125
13867	300
13877	250
13894	200
13896	300
13897	300
13920	125
13923	300
13924	300
13947	300
13955	300
13956	300
13972	300
13977	250
13983	300
13994	750
VEERTIEN DUIZEND	
14020	125
14034	300
14042	300
14044	300
14077	250
14094	200
14120	125
14170	300
14177	250
14191	300
14194	200
14204	300
14207	300
14214	300
14220	125
14233	300
14241	300
14262	750
14277	250
14278	300
14282	300
14294	200
14320	125
14374	300
14377	250
14387	300
14394	200
14399	300
14420	300
14477	1000
14494	200
14500	300
14502	300
14520	125
14529	300
14543	300
14577	250
14577	300
14587	300
14594	200
14617	300
14620	125
14639	300
14644	300
14652	300
14669	300
14673	300
14677	250
14691	300
14694	200
14720	125
14777	250
14777	300
14794	200
14811	300
14812	300
14820	125
14827	300
14854	300
14865	300
14876	300
14877	250
14889	300
14894	200
14920	125
14922	300
14925	300
14965	300
14977	250
14981	300
14984	750
14994	400
VIJFTIEN DUIZEND	
15020	125
15022	300
15050	300
15056	300
15057	300
15065	300
15077	250
15094	200
15103	300
15106	300
15120	125
15125	300
15135	300
15143	300
15177	250
15194	200
15196	300
15220	125
15268	300
15277	250
15294	200
15314	300
15320	125
15377	250
15394	200
15414	300
15419	300
15420	300
15441	300
15477	500
15486	300
15494	200
15520	125
15522	300
15555	300
15577	250
15594	200
15620	125
15622	300
15663	300
15677	250
15677	300
15694	200
15713	300
15720	125
15721	300
15725	300
15727	300
15735	300
15745	300
15770	300
15777	250
15794	200
15820	125
15830	300
15870	300
15877	250
15877	300
15894	200
15895	300
15920	125
15928	300
15962	300
15977	250
15994	400
ZESTIEN DUIZEND	
16020	125
16053	300
16073	300
16077	250
16090	300
16094	200
16099	300
16103	300
16106	300
16109	300
16120	125
16141	300
16177	250
16194	200
16220	125
16276	300
16277	250
16278	300
16289	300
16294	200
16320	125
16329	300
16342	300
16377	250
16378	300
16386	300
16387	300
16394	200
16416	300
16420	300
16448	300
16477	500
16494	200
16520	125
16556	300
16559	300
16568	300
16577	250
16577	300
16582	300
16589	300
16590	300
16594	200
16594	300
16620	125
16677	250
16694	200
16702	300
16706	300
16712	300
16720	125
16721	300
16727	300
16734	300
16771	300
16777	250
16794	200
16808	300
16820	125
16824	300
16842	300
16864	300
16877	250
16894	200
16909	300
16910	300
16920	125
16944	300
16977	250
16994	400
16994	300
ZEVENTIEN DUIZEND	
17005	300
17020	125
17054	300
17077	250
17094	200
17096	300
17103	750
17120	125
17165	300
17177	250
17187	300
17194	200
17220	125
17277	250
17277	300
17294	200
17320	125
17377	250
17394	200
17395	300
17406	300
17420	300
17477	500
17494	200
17512	300
17520	125
17558	300
17577	250
17582	300
17594	200
17614	300
17620	125
17677	250
17694	200
17706	300
17709	300
17713	300
17720	125
17736	300
17777	250
17777	300
17794	200
17797	300
17820	125
17867	300
17877	250
17878	300
17886	300
17894	200
17904	300
17920	125
17941	300
17976	300
17977	250
17994	400
17999	300
ACHTTIEN DUIZEND	
18013	300
18018	300
18020	125
18029	300
18031	300
18077	250
18078	300
18094	200
18116	300
18120	125
18130	300
18177	250
18178	300
18194	200
18220	125
18230	300
18277	250
18294	200
18298	300
18320	125
18377	250
18394	200
18417	300
18418	300
18420	500
18446	300
18449	300
18477	500
18494	200
18520	125
18523	300
18554	300
18577	250
18581	300
18594	200
18620	125
18626	300
18629	300
18642	300
18654	300
18661	300
18677	250
18694	200
18697	300
18720	125
18730	300
18758	300
18777	250
18793	300
18794	200
18820	125
18839	300
18877	250
18894	200
18917	300
18920	125
18922	300
18936	300
18949	300
18977	250
18978	300
18981	300
18987	300
18994	400
NEGENTIEN DUIZEND	
19007	300
19020	125
19077	250
19094	200
19119	300
19120	125
19124	300
19161	300
19176	300
19177	250
19194	200
19199	300
19220	125
19220	300
19277	250
19286	300
19294	200
19308	300
19320	125
19327	300
19344	300
19377	250
19394	200
19420	300
19434	300
19477	500
19478	300
19484	300
19494	200
19520	125
19532	300
19535	300
19570	300
19576	750
19577	250
19592	300
19594	200
19595	300
19610	300
19620	125
19628	300
19660	300
19666	300
19677	250
19694	200
19704	300
19720	125
19763	300
19771	300
19777	250
19794	200
19798	300
19820	125
19841	300
19846	300
19877	250
19894	200
19912	300
19918	300
19920	125
19924	300
19940	300
19949	300
19956	300
19977	250
19985	300
19994	400
TWINTIG DUIZEND	
20020	125
20073	300
20077	250
20094	200
20096	300
20098	300
20120	125
20171	300
20177	250
20187	300
20194	200
20220	125
20229	300
20233	300
20241	300
20267	300
20277	250
20294	200
20313	300
20319	300
20320	125
20337	300
20377	250
20394	200
20399	300
20417	300
20420	300
20427	300
20453	300
20455	300
20477	500
20480	300
20494	200
20519	300
20520	125
20527	300
20530	300
20573	300
20577	250
20594	200
20620	125
20628	300
20650	300
20677	250
20694	200
20720	125
20720	300
20777	250
20794	200
20809	300
20820	125
20837	300
20847	300
20852	300
20870	300
20871	300
20872	300
20877	250
20894	200
20915	300
20920	125
20921	300
20927	300
20948	300
20977	250
20994	400
EEN EN TWINTIG DUIZEND	
21008	300
21020	125
21065	300
21074	300
21077	250
21083	300
21090	300
21092	300
21094	200
21096	300
21101	300
21120	125
21126	300
21177	250
21194	200
21217	300
21220	125
21231	300
21253	300
21257	300
21269	300
21275	300
21277	250
21292	300
21294	200
21320	125
21326	300
21346	300
21361	300
21377	250
21394	200
21420	300
21439	300
21477	500
21492	300
21494	200
21520	125
21526	300
21536	300
21538	300
21553	300
21572	300
21577	250
21594	200
21607	300
21620	125
21646	300
21677	250
21694	200
21720	125
21733	300
21744	300
21777	250
21791	300
21794	200
21796	300
21804	300
21820	125
21844	300
21847	300
21851	300
21861	300
21877	250
21894	200
21906	300
21920	125
21977	250
21994	400
21994	300
TWEE EN TWINTIG DUIZEND	
22008	300
22012	300
22020	125
22037	300
22050	300
22062	300
22077	250
22077	300
22094	200
22104	300
22120	125
22177	250
22192	300
22194	200
22202	300
22220	125
22232	300
22258	300
22270	300
22277	250
22282	300
22294	200
22316	300
22320	125
22328	300
22342	300
22377	250
22394	200
22416	300
22420	300
22430	300
22477	500
22494	200
22516	300
22520	125
22535	300
22569	300
22577	250
22579	300
22594	200
22611	300
22612	300
22620	125
22662	300
22667	300
22677	250
22694	200
22698	300
22720	125
22730	300
22738	300
22777	250
22787	300
22794	200
22806	300
22820	125
22845	300
22867	300
22877	250
22894	200
22920	125
22977	250
22978	300
22994	400
DRIE EN TWINTIG DUIZEND	
23011	300
23020	125
23052	300
23055	300
23056	300
23067	300
23077	250
23094	200
23120	125
23128	300
23143	300
23152	300
23156	300
23166	300
23177	250
23194	200
23220	125
23242	300
23246	300
23277	250
23294	200
23298	300
23301	300
23320	125
23359	300
23375	300
23377	250
23377	300
23392	300
23394	200
23399	300
23420	300
23461	300
23477	500
23492	300
23493	300
23494	200
23502	300
23520	125
23537	300
23577	250
23594	200
23620	125
23621	300
23645	300
23665	300
23668	300
23677	250
23691	300
23694	200
23706	300
23708	300
23714	300
23720	125
23743	300
23764	300
23777	250
23794	200
23810	300
23813	300
23820	125
23831	300
23836	300
23838	300
23877	250
23894	200
23920	125
23962	300
23973	300
23977	250
23988	300
23990	750
23991	750
23992	750
2DE PRIJS	
23993	2000
23994	100000
23995	2000
23996	750
23996	300
23997	750
23998	750
23999	750
VIER EN TWINTIG DUIZEND	
24020	125
24020	300
24077	250
24077	300
24081	300
24094	200
24095	300
24100	300
24120	125
24139	300
24168	300
24177	250
24194	200
24198	300
24220	125
24242	300
24255	300
24261	300
24277	250
24292	300
24293	300
24294	200
24297	300
24298	300
24320	125
24347	300
24377	250
24394	200
24420	300
24430	300
24477	1000
24494	200
24518	300
24520	125
24561	300
24569	750
24577	250
24594	200
24620	125
24677	250
24679	300
24694	200
24720	125
24721	300
24759	300
24774	300
24777	250
24794	200
24809	300
24820	125
24825	300
24846	1000
24868	300
24877	250
24894	200
24911	300
24920	125
24922	300
24925	300
24977	250
24994	400
VIJF EN TWINTIG DUIZEND	
25020	125
25025	300
25048	300
25074	300
25077	250
25094	200
25099	300
25115	300
25120	125
25125	300
25126	300
25131	300
25171	300
25174	300
25177	250
25179	300
25194	200
25220	125
25239	300
25256	300
25277	250
25284	300
25294	200
25320	125
25337	300
25354	300
25377	250
25381	300
25394	200
25404	300
25420	300
25427	300
25445	300
25477	500
25488	300
25494	200
25500	300
25501	300
25520	125
25526	300
25546	300
25562	300
25577	250
25589	300
25594	200
25616	300
25620	125
25668	300
25674	300
25677	250
25693	300
25694	200
25703	300
25716	300
25720	125
25747	300
25777	250
25794	200
25795	300
25820	125
25831	300
25833	300
25877	250
25894	200
25920	125
25921	300
25923	300
25936	300
25940	300
25944	300
25953	300
25977	250
25989	300
25994	400
ZES EN TWINTIG DUIZEND	
26012	750
26020	125
26062	300
26077	250
26081	300
26094	200
26100	300
26120	125
26128	300
26167	300
26173	300
26177	250
26194	200
26220	125
26226	300
26251	300
26277	250
26286	300
26294	200
26300	300
26315	300
26320	125
26356	300
26377	250
26394	200
26420	300
26469	300
26477	500
26494	200
26511	300
26512	300
26520	125
26554	300
26577	250
26594	200
26594	300
26620	125
26642	300
26677	250
26691	300
26694	200
26720	125
26777	250
26778	300
26794	200
26820	125
26848	300
26851	300
26877	250
26893	300
26894	200
26917	300
26920	125
26958	300
26975	300
26977	250
26984	300
26994	400
26996	300
ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND	
27020	125
27037	300
27043	300
27075	300
27077	250
27094	200
27106	300
27110	300
27120	125
27129	300
27134	300
27139	300
27151	300
27170	300
27177	250
27184	300
27187	300
27193	300
27194	200
27194	300
27220	125
27225	300
27248	300
27269	300
27272	300
27277	250
27277	300
27294	200
27308	300
27320	125
27326	300
27332	300
27377	250
27394	200
27420	300
27439	300
27456	300
27465	300
27477	500
27494	200
27502	300
27508	300
27516	300
27520	125
27560	300
27571	300
27577	250
27594	200
27603	300
27609	300
27620	125
27620	300
27657	300
27668	300
27677	250
27687	300
27694	200
27720	125
27724	300
27727	300
27733	300
27735	300
27738	300
27761	300
27775	300
27777	250
27794	200
27820	125
27823	300
27832	300
27848	300
27857	300
27877	250
27894	200
27912	300
27920	125
27930	300
27934	300
27941	300
27942	300
27965	300
27977	250
27994	400
ACHT EN TWINTIG DUIZEND	
28016	300
28020	125
28031	300
28033	750
28052	300
28077	250
28085	300
28086	300
28094	200
28106	300
28120	125
28130	300
28177	250
28194	200
28219	300
28220	125
28231	300
28255	300
28263	300
28268	300
28277	250
28294	200
28320	125
28352	300
28377	250
28394	200
28407	300
28420	500
28421	300
28448	300
28453	300
28477	500
28494	200
28520	125
28577	250
28594	200
28620	125
28662	300
28677	250
28679	300
28694	200
28696	300
28720	125
28777	250
28787	1000
28794	200
28796	300
28803	300
28820	125
28820	300
28823	300
28829	300
28832	300
28844	300
28877	250
28878	300
28894	200
28902	300
28920	125
28976	300
28977	250
28994	400
NEGEN EN TWINTIG DUIZEND	
29018	300
29020	125
29021	300
29051	300
29057	300
29062	300
29076	300
29077	250
29090	300
29094	200
29120	125
29157	300
29177	250
29185	300
29194	200
29220	125
29264	300
29272	300
29277	250
29291	300
29294	200
29314	300
29320	125
29349	300
29377	250
29384	300
29394	200
29420	300
29424	300
29450	300
29477	500
29481	300
29492	300
29494	200
29500	300
29514	300
29520	125
29529	300
29544	300
29550	300
29561	300
29577	250
29594	200
29607	300
29620	125
29627	300
29633	300
29676	1000
29677	250
29689	300
29694	200
29720	125
29729	300
29734	300
29759	300
29777	250
29794	200
29804	300
29817	300
29820	125
29844	300
29877	250
29894	200
29904	300
29920	125
29977	250
29987	300
29994	400
DERTIG DUIZEND	
30002	300
30020	125
30035	300
30041	300
30058	300
30077	250
30081	300
30082	300
30094	200
30104	300
30120	125
30164	300
30177	250
30194	200
30202	300
30220	125
30240	300
30277	250
30294	200
30300	300
30320	125
30320	300
30322	300
30330	300
30334	300
30346	300
30365	300
30377	250
30385	300
30394	200
30420	300
30435	300
30438	300
30441	300
30452	300
30477	500
30494	200
30498	300
30512	300
30514	300
30520	125
30526	300
30541	300
30547	300
30555	300
30577	250
30594	200
30607	300
30620	125
30634	300
30643	300
30661	300
30676	300
30677	250
30680	300
30681	300
30694	200
30706	300
30720	125
30761	300
30777	250
30794	200
30820	125
30821	300
30856	300
30877	250
30882	300
30894	200
30914	300
30920	125
30939	300
30964	300
30977	250
30994	400
EEN EN DERTIG DUIZEND	
31001	300
31020	125
31077	250
31094	200
31113	300
31120	125
31126	300
31132	300
31177	250
31194	200
31209	300
31220	125
31254	300
31277	250
31294	200
31304	300
31313	300
31320	125
31377	250
31392	300
31394	200
31420	300
31441	300
31458	300
31477	500
31494	200
31498	300
31520	125
31557	300
31577	250
31594	200
31612	300
31620	125
31638	300
31653	300
31677	250
31677	300
31694	200
31706	300
31720	125
31745	300
31755	300
31757	300
31766	300
31777	250
31788	300
31794	200
31802	300
31803	300
31812	300
31820	125
31826	300
31856	300
31868	300
31877	250
31886	300
31894	200
31912	300
31916	300
31920	125
31977	250
31985	300
31994	400
TWEE EN DERTIG DUIZEND	
32020	125
32028	300
32030	300
32054	300
32077	250
32094	200
32119	300
32120	125
32124	300
32127	300
32177	250
32194	200
32220	125
32249	300
32270	300
32277	250
32294	200
32297	300
32315	300
32320	125
32331	300
32346	300
32357	300
32359	300
32374	300
32377	250
32385	300
32394	200
32419	300
32420	300
32421	300
32423	300
32430	300
32445	300
32448	300
32456	300
32473	300
32475	300
32477	500
32481	300
32494	200
32520	125
32542	300
32551	300
32557	1000
32577	250
32590	300
32594	200
32596	300
32620	125
32677	250
32694	200
32707	300
32710	300
32720	125
32749	300
32777	250
32791	300
32794	200
32800	300
32820	125
32877	250
32894	200
32920	125
32977	250
32983	300
32994	400
32995	300
DRIE EN DERTIG DUIZEND	
33001	300
33020	125
33044	300
33047	300
33061	300
33077	250
33092	300
33093	300
33094	200
33120	125
33123	300
33169	300
33177	250
33186	300
33194	200
33201	300
33220	125
33231	300
33264	300
33277	250
33294	200
33302	300
33320	125
33337	300
33377	250
33394	200
33420	300
33429	300
33437	300
33445	300
33477	500
33494	200
33520	125
33530	300
33577	250
33594	200
33606	300
33620	125
33626	300
33632	300
33661	300
33677	250
33694	200
33720	125
33733	300
33777	250
33794	200
33810	300
33820	125
33856	300
33877	250
33890	300
33894	200
33894	300
33901	300
33920	125
33922	300
33944	300
33962	300
33977	250
33990	300
33994	750
VIER EN DERTIG DUIZEND	
34020	125
34026	300
34031	300
34077	250
34094	200
34113	300
34120	125
34122	300
34133	300
34170	300
34174	300
34177	250
34194	200
34213	300
34220	125
34221	300
34277	250
34278	300
34283	300
34294	200
34320	125
34341	300
34372	300
34373	300
34377	250
34379	300
34394	200
34411	300
34420	300
34477	1000
34494	200
34517	300
34520	125
34520	300
34527	300
34531	300
34577	250
34577	300
34584	300
34594	200
34607	300
34620	125
34634	300
34677	250
34681	300
34693	300
34694	200
34716	300
34720	125
34777	250
34786	300
34794	200
34805	300
34820	125
34831	300
34866	300
34877	250
34894	200
34902	300
34904	300
34918	300
34920	125
34965	300
34966	300
34977	250
34992	300
34994	400

11de trekking op 5 september 2024
Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door V. Haakmat namens de Directeur van de Gaming Control Board, de getuigen en de directeur van de Landsloterij.

drs. A.P.V Guillermo

Getuigen:
A. Wallé
T. Brenet

www.landsloterij.org

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

1ste Prijs	
4476	3,750
4477	**500,000**
4478	3,750

2de Prijs	
23993	2,000
23994	**100,000**
23995	2,000

3de Prijs	
8419	1,250
8420	**50,000**
8421	1,250

Alle prijzen zijn in Antilliaanse guldens.

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00 - 15.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: 462-4088

ARUBA
Oranjestad : 8.00 - 12.00 en 13.30 - 16.30
Tel: (002975) 824784
San Nicolas : 8.30 - 16.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: (002975) 845200

BONAIRE : Maandag tot en met vrijdag
8 tot 11 uur voormiddag
1 tot 3 uur namiddag
Tel: (0717) 7047

ST. MAARTEN: 7.15 - 12.30
Tel: 0017215424536

SABA: s.v.p. bellen
Tel. 0017215228528

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

ST. EUSTATIUS : 0318-3368, 0318-3088, 0318-4051

Ainda por aplica na tayernan gratis di fundacion CINEARUBA

Inscripcion pa tayer di musica y actuacion ainda posibel. E tayernan ta forma parti di e proyecto TracingRED cu ta un obra auditivo basa riba sclavitud. Participantenan di e tayer di musica lo traha canticanan y efectonan di zonido pa e obra. Pa e tayer di 'voice acting' participantenan lo siña actuacion vocal y lo participa den e obra auditivo. Tur e tayernan ta gratis sin costo pa e participante. Ambos tayer lo wordo duna pa e specialista den audio y musica señor Adriano Nanof cu tin experiencia riba e tereno di grabacion y mescla di zonido pa pelicula cu ta encera efecto di zonido, zonido ambiente, dialogo y 'scoring'. Adriano tin tambe experiencia riba e tereno di musica di cual e ta responsabel pa tur cancionnan y scoringnan cu ta aparece den e peliculanan di CINEARUBA.

Esaki ta e di dos obra auditivo cu fundacion CINEARUBA ta produciendo. E prome tabata un 'dark comedy' realisa na 2018 di cual e storia tabata di dos señora cu a perde e capitulo final di nan telenovela faborito pa culpa di coriente cu a bay. E obra aki a wordo nomina pa un Gouden C di Cultuurparticipatie na Hulanda. E di dos obra tocante sclavitud lo wordo skirbi pa un grupo di participantenan cu ta formando parti di e tayer di 'script writing' cu ta tumando luga.

Ambos tayer ta pa tanto hoben y adulto. E tayer di musica a cuminsa caba pero ainda por forma parti di e tayer aki. E tayer di actuacion lo cuminsa dialuna 30 di september. E orario pa e tayernan ta di 6'or di atardi pa 8'or di anochi. E tayer di musica tin un duracion di 9 dia y e di actuacion di 18 dia. Pa inscribi na e tayernan por bishita cinearuba.com. Pa mas informacion por manda un e-mail na info@cinearuba.com.

Santa Misa na Blue Army San Nicolas y Alto Vista 7 september

Diasabra mainta 7 di september 2024 ta cuminsa resa Santo Rosario pa 6:15 di mainta. Pa 7or di mainta, S. Eucaristia ta cuminsa na Blue Army Center y Kapel di Alto Vista.

Laga nos cuminsa luna di september cu bishita un misa y asisti na un Santo Sacrificio di Misa. Sea den un parokia of den naturalesa. Tur hende ta invita pa atende misanan na Alto Vista y Blue Army Center na San Nicolas. Tambe tin oportunidad pa ofrece e Santo Misa pa un enfermo keri, por ta un muribundo of un defunto stima. Ta bin trempan pa skirbi e nomber prome cu misa cuminsa.
Dia 8 di september '24 Iglesia ta recorda Nacemento di Nos Mama Maria.
12 september nos ta corda e Dushi nomber di Maria Nos Mama Celestial.
15 di september nos ta corda e Dolornan di Maria.
24 di September Nos Señora de la Merced. 27 di September San Vicente Paúl.
29 di september San Arcangelnan; Miguel, Gabriel y Rafael. Den silencio nos ta resa pa e aña escolar nobo, pa tur mucha, hoben y adulto mustra interes den enseñansa y cumpli cu tur tareanan.
Papa Francisco, Obispo Luis Secco, tur sacerdote, Diacono y laiconan cu ta hiba e bon noticia pa e pueblo di Dios. Pa nos Gobernantenan y tur cu ta carga responsabilidad pa nos pais Aruba. Pa enfermonan den exterior cu a bay busca nan salud. Cu pronto lo regresa Aruba pa gosa di un bon salud dentro di su famia.

Pa esnan cu por hinca rudia. Hinca rudia busca refugio na nos Mama Celestial. E ta guia nos riba e Caminda cu Dios ta. Cu Mama Maria den nos curason. Mama stima, compaña nos den e caminda di Señor. Ban hunto resa pa nos hogar y nos isla Aruba y henter mundo, pa tin pas y comprension pa otro.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle	Aloe
Tel. 587 9011	Tel. 584 4606
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Prins Hisahito ta bira e prome miembro Real masculino di Hapon cu ta bira adulto den 4 decada

(AP) - Den un logro grandi pa Hapon su famia real, Prins Hisahito a cumpli su 18 aña riba diabierna, birando e prome miembro di famia real cu ta bira adulto den casi 4 decada.

E ta un desaroyo significante pa un famia cu tin mas di un millennium riba trono pero ta enfrenta problemanan existencial di mesun manera cu e resto di e nacion, birando grandi pero poblacion ta keda disminui.

Hisahito, ken lo bira emperador un dia, ta e sobrino di Emperador Hapones Naruhito. Su tata, Prins cu ta proximo den ricibi e corona Akishino, tabata e ultimo cu a logra esaki den 1985. Hisahito ta esun mas hoben di un famia imperial di 17 miembro, cual actualmente solamente tin 4 hende homber.

Su status como e ultimo heredero aparentemente ta posee un problema grandi pa e sistema cu no ta permiti Emperatris. E gobierno ta debatiendo con pa mantene e sucesion stabil sin mester depende riba hende muhe.

Imperial House Law di 1947, cual grandemente ta preserva balornan di e famia conservativo prome cu e guera solamente ta permiti un hende homber subi trono y ta obliga e famianan real femenino cu casa personanan comun perde nan status real.

Su prima grandi, Prinses Aiko, e unico yiu di Prins Naruhito y su casa Masako, un ex diplomata educa na Harvard, ta e publico general su faborito pa un posibel emperatris den futuro. Sinembargo e leynan existente ta prohibi Masako tuma e rol aki aunke e ta bin di un linea directo di descendencia.

E sucesion por ta un poco confuso; Naruhito ta emperador. Su ruman homber, Akishino, ta di dos den linea. Hisahito, e yiu di Akishino, ta e siguiente.

Un proposicion pa permiti un emperatris despues di Aiko su nacemento a ser poni un banda na momento cu Hisahito a nace den 2006.

"Actualnente mi kier balora y disfruta di mi tempo na scol," Hisahito a bisa den un declaracion. E tin hopi tempo interes den insecto y te hasta a skirbi un rapport academico tocante 'dragonflies' na e estado Akasaka a Tokyo segun e declaracion.

Pronostico di tempo

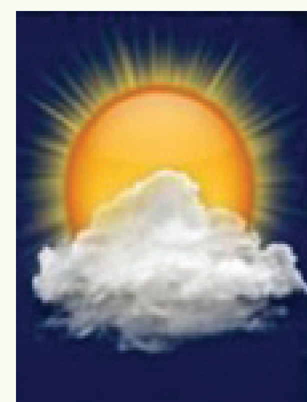
Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mayan: temporalmente hopi nubla cu un awasero

Temperatura maximo 34 grado celsius
Temperatura minimo 28 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 42 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:46 pm
Subida di solo : 6:29 am

Biento:
Modera for di direccion generalmente oost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga;
Forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:

Un ola tropical a drenta parti oost di Caribe y lo trece di humedad den region, mientras e ta move bay west durante di weekend. Esaki lo aumenta e chens pa yobida e ora ey.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil, rond di 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Generalmente modera cu olanan alrededor di 3 pa 4 pia, localmente e por yega 5 te 6 pia.

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Kennisgeving van overlijden
en uitnodiging tot afscheid nemen.

Met diep leedwezen geven wij te kennen dat na langdurig en hevig lijden toch vredig is ingeslapen

Marjan Vermeulen
Geboren als
Adriana C. M. Vervenne
4 Mei 1951 – 30 Augustus 2024

Aruba - Frans Vermeulen
Nederland – Susan, Nora en Danique
Jeroen & Carine, Elise
Thijs

Wij nodigen alle familie, vrienden en bekenden van Marjan en Frans uit
om afscheid van Marjan te nemen tijdens een uitvaartplechtigheid die
plaatsheeft op Zaterdagmiddag 7 September tussen 14.00 en 16.00 uur
in de grote zaal van het Aurora Funeral Home & Crematory,
Cumana #76.

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lo E seka tur lágrima for di nan wowo, I morto lo no eksisti mas: lo no tin nada di rou, nada di yoramento, nada di dolo mas, pasobra tur kos di antes a pasa bai.
Rev. 21:4
Ta anuncia fayecimento di:

Edith Damus
*07-10-1943 -†31-08-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu profundo tristesa den nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos casa, tata, ruman, omo, primo y amigo stima:

Arsenio Rutilio Willems
Mihor conoci como:"Tilo"
***02-08-1960 - †28-08-2024**

Na nomber di su:
Casa: Joyce Violeta Willems-Boekhout
Unico yiu: Jayant Arsone Willems
Mayornan: †Julita Willems
†Mario Willems
Rumannan: Louis Willems y esposa
Arquimedes Willems y famia na spaña
Mary-ann Willems, pareha y yiunan
Irene Willems y yiunan
Jasmira van der Beek-Willems y famia
Gilberto Willems y famia
Allan Willems, Mariela, Marienne
Suegra: †Petra Boekhout
Swa y cuñanan: †Cornelis Boekhout y famia
Aida Harms y famia
†Hose Boekhout y famia
†Rosa Harms y famia
Ronny Boekhout y famia
†Chicka Wijshijer y famia
Lydia Boekhout
Mario Boekhout
Modesto Werleman

Tanta y omo, primo y primanan, ex coleganan di Barcelo Hotel

Demas famia: Willems-Boekhout, van Beek, Garcia, Kelly, Maduro-Wever, Croes, Lozano, Dominquez, Earlineton, Kwidama, Albertsz, Peña, Koolman, Werleman, Harms, Henriquez, Leon, Tromp y Winterdaal

Ta invita tur famia, amigo(a)nan y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cual lo tuma lugar Diasabra 07 di September 2024 for di 2 pm pa 4 pm na Misa Inmaculada Concepcion na Sta. Cruz y despues lo sali pa santana catolico na Sta. Cruz

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un miembro di famia

Nos ta lamenta cu despues di entiero no por ricibi bishita di condolencia na cas

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Precioso den bista di Señor ta e morto
di su Santonan, Sirbidor.
Salmo 116:15

Cu dolor na nos curason,
nos ta anuncia fayecimento cristianamente di nos ser stima:

Yolanda Otil Buddy
*15-02-1965 - †06-09-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi Wardador,
Mi n'tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde
E ta poni mi sosega
E ta hiba mi na awa trankil
pa mi bolbe haña forsa.
Salmo: 23
Cu inmenso dolor na nos curason pero conforme cu Dios su boluntad,
nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Ena Bardouille
Cariñosamente yama y conosi como
Zuster Bardouille
*01-02-1945 ~ †03-09-2024

Na nomber di su yiu muher:
Jo-Anne Bardouille y yui
Su nieto:
Jayden Meulens
Su rumannan:
†Sra. Vda. Theresa Grijt-Bardouille
†Mona Bardouille y yiunan
Bernard Bardouille y Cecilia Cardoze y yuinan
Victor Bardouille y Jacky Wever y yiunan
Lydia Bardouille y Edsel Grijt y yiunan na Hulanda
Imelda Bardouille y yiu
Junior Bardouille na Venezuela
Subrino- y Subrinanan:
Cedric Haze y Donna y yiu na Merca
Andy Bardouille y Sharmila y yiunan na Hulanda
Anthony Bardouille y Rim y yiu na Hulanda
Jessica Tweeboom-Haze y Aldren y yiunan na Hulanda
Beverly Bardouille y yiunan
Jennifer Grijt y Robin y yiunan na Hulanda
Evelyne Grijt y Roberto y yiunan na Hulanda
Cindy Bardouille na Hulanda
Geraldine Bardouille y Hubert
Allyshanee Bardouille na Hulanda
Brandel Bardouille y Xena na Hulanda

Primo y Primanan:
†Felix Bardouille y famia
Franklin Bardouille y famia
†Errol Bardouille y famia
Lucy Sharp y famia
Amigonan di cas:
Elsy Toppenberg-de Haak
Brenda van Putten
Grupo di oracion: Cu Cristo na Cabez nada no por bai Robez
Ex coleganan di Dr. Horacio Oduber Hospital, Kram Afdeling
Miembronan di Club Kibrahacha
Y demas famianan:
Bardouille, Williams, Meulens, Haze, Tweeboom, Grijt, Sharp, Wever, Cardoze, Hengeveld, Toppenberg, de Haak, van Putten, Mardenborough, Hughes y bisiña nan serca Tromp, Raghunath, Flanders, Ras y demas famia na Dominica, Hulanda, Merca, Curaçao, Canada y Inglaterra.

Ta invita tur amigo(a)nan, bisiña y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cual lo tuma lugar diamars 10 di september 2024 pa 4or di atardi saliendo for di Misa San Francisco, Oranjestad pa Santana centraal na Sabana Basora. For di 1or di merdia nos querida defunto lo ta reposa na Misa San Francisco, Oranjestad.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.
Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona algun persona.

Expertonan apoya pa ONU ta busca embargo di arma mas amplio y "forsa imparcial" desplega na Sudan

(AP)—Investigadornan di derecho humano apoya pa e Organisacion di Nacionnan Uni (ONU) a urgi pa e creacion di un "forsa imparcial y independiente" pa proteha ciudadanonan den e guera na Sudan, culpando ambos banda di crimennan si guera incluyendo asesinato, mutilacion y tortura y advertiendo cu gobiernonan di afo cual ta arma y financia nan por ser complice.

E ekipo di busca-hecho, den nan prome rapport desde a ser crea pa e cuerpo di derecho humano principal di ONU na october, tambe a acusa e paramilitar Rapid Support Forces, cual ta bringando contra e ehercito Sudanes, y su aliadonan di crimennan contra humanidad, incluyendo abuso sexual, sclavitud sexual y persecucion riba fondo etnico of genero. "E ciudadanonan di Sudan a sufri hopi, y e violacion contra nan mester stop. Esaki no por cumpli sin trece un fin na e bringamento," segun Mohamed Chande Othman, e presidente di e ekipo, a conta un conferencia di prensa.

E expertonan a yama pa e expansion di un embargo di arma riba e region Darfur pa henter e pais. E descubrimentonan for di e ekipo ordena pa e Conseho di Derecho Humano ta bin mientras mas cu 10 miyon hende a ser desplasa—incluyendo mas cu 2 miyon den paisnan bisiña—y hambruna a plama den un campo grandi pa hende desplasa na Darfur.

E conflicto cu a surgi na april 2023 a mata miles di hende, y gruponan humanitario ta pasando dificil pa haya acceso na hende cu necesidad. Na december, e Conseho di Seguridad di ONU a vota pa trece un fin na e mision politico den e pais bao presion for di e liderazgo militar.

Mientras e asesinato-, desplasamentonan y hamber ta conoci caba pa basta tempo,e yamado pa creacion di un forsa independiente ta marca e señal mas recien di desesperacion for di abogadornan di derecho ambos den e pais y afo pa caba cu e crisis.

"Mirando e fracasonan di e partido pa proteha ciudadanonan te awo, e mision di busca hecho ta recomenda e despliegue di un forsa imparcial y independiente cu un mandato pa proteha ciudadanonan na Sudan," e rapport di e ekipo a bisa.

E expertonan no a specifica kico e forsa por constitui di dje, ni nan a bisa cual pais por ta complice den e crimennan via nan aporte di e dos banda rival. E ehercito Sudanes a acusa e Emiratos Arabes Unidos di apoya RSF, un declaracion cu e pais a nenga.

Egipto ta entre e apoyadonan di e forsanan arma Sudanes.

"E mision di busca hecho ta considera cu bringamento lo stop un bes cu arma stop di drenta e pais," e rapport a bisa. El a yama pa un fin inmediato di trafica arma, municion y otro sosten pa cualkier banda, "como cu tin un riesgo cu e armanan suministra por ta complice den violacionnan grave di derechonan humano y ley humanitario."

E expertonan a enfoca riba un periodo for di januari y augustus e aña aki. Nan a bishita tres pais cercano y a tuma testimonio for di mas cu 180 sobreviviente, famia y testigonan di e conflicto cu awo a plama pa 14 di e 18 estadonan na Sudan.

Joy Ngozi Ezeilo, un miembro di ekipo, a bisa cu violencia sexual relaciona cu e conflicto tabatin un "historia tragico y largo" na Sudan, y ciudadanonan—poniendo hopi presion riba hende y mucha muhe—"tabata, y ta continua di ta, victima di violencia sexual den actividadnan di abuso pa ambos partido den e conflicto."

Na comienso di luna, discusionnan na Geneva asamblea pa Merca, Suisa y Saudi Arabia a haci algun progreso pa haya ayudo drenta Sudan, pero mediadornan a lamenta e falta di participacion di e forsanan arma Sudanes. Egipto, e EAU, e Union Africano y ONU tambe tabata envolvi den e discusionnan.

E Programa Mundial di Alimento di ONU na Sudan a reporta cu trucknan cargando 100 ton metrico di cuminda a drenta Sudan diabierna via e crusada Adre for di Chad, cual a habri atrobe dia 20 di augustus.

Desde e tempo ey, WFP a transporta un total di 1,500 ton metrico di material nutricional y alimentario, suficiente pa 130,000 hende, segun e vocero di ONU Stephane Dujarric a conta reporteronan na e oficina di ONU na New York.

Algun ayudo a ser entrega na Mornei na West Darfur, un area cu riesgo di hambruna, el a bisa. E resto ta na caminda pa otro comunidadnan di West Darfur cu ta den riesgo di hambruna, aunke ningun ayudo no ta drentando e capital di North Darfur, El Fasher, cual a ser redada pa e RSF, manera Dujarric a bisa.

E ekipo di busca hecho tin tiki poder pa afecta eventonan riba fondo di kico ONU a yama e crisis humanitario mas malo na mundo. Su rapport ta sirbi mayormente pa pone un spotlight riba abusonan y violacionnan di derecho pa e comunidad mundial y yuda informa e fiscalnan di e Corte Criminal Internacional.

Othman, papiando cu AP, a bisa cu e ekipo no a compila "evidencia concreto" tocante cual pais tabata traficando arma y placa pa e bandanan rival fuera di loke por a mira den reportahenan di media, pero cu e asunto tabata "bale un investigacion."

"E mester ta asigna na algun persona of algun agencia pa investig'e, pasobra e ta serio den e contexto di e guera prolonga na Sudan," el a bisa.

Blinken ta reuni cu autoridadnan Haitiano y ta anuncia ayudo humanitario di 45 miyon dollar

(DiarioLibre) – E Secretario di Estado Mericano, Antony Blinken, a biaha ayera pa Haiti pa evalua e avancenan den e lucha contra e gruponan arma cu a apodera di gran parti di e nacion Caribense pober, devasta pa e violencia.

E bishita di Blinken ta tuma luga den un "momento crucial" pa Haiti, Brian Nichols, e diplomatico Mericano principal pa e hemisferio Occidental, a bisa na periodistanan.

E hefe di e diplomacia Mericano a reuni cu miembronan di e Conseho Gubernamental di Transicion, recientemente instala cu e apoyo regional pa yena e bashi politico actual na Haiti, caminda no tin eleccion desde 2016. El a reuni tambe cu e prome minister interino, Garry Conille.

Blinken ta confia cu e pais por celebra su eleccion presidencial den 2025, cu e mehoracion di e seguridad despues di e inicio di e mision multinacional lidera pa Kenia.

"Seguridad ta e fundeshi di tur loke mester sucede aki, incluyendo un caminda pa eleccionnan e proximo aña, pero tambe pa entrega servicionan na e pueblo Haitiano," Blinken a indica dilanti prensa, hunto cu e prome minister di Haiti, Garry Conille, na Puerto Principe.

Blinken, e prome secretario di Estado Mericano cu ta bishita e pais Caribense desde John Kerry (ken tabata den e cargo entre 2013 y 2017, durante e di dos mandato di Barrack Obama), a bisa cu e siguiente paso "critico" ta establece un conseho electoral, algo cu el a trata cu e presidente di e Conseho Presidencial di Transicion, Edgard Leblanc Fils.

E conseho electoral aki mester pone e basenan di un kalender pa e celebracion di eleccionnan liber na november di 2025 y un cambio di gobierno entre februari y maart di 2026, segun Leblanc Fils a detaya.
"E siman cu ta bin, den e proximo reunion di Conseho di Minister, ta bay presenta e formacion di e Conseho Electoral provisional. E Conseho Electoral, un bes instala, mester cuminsa traha pa sigura e poblacion un proceso electoral pa final di 2025," Leblanc Fils a señala, den cu apariencia hunto cu Blinken dilanti prensa na e capital Haitiano.
Di otro banda, e hefe di diplomacia Mericano a anuncia un ayudo humanitario nobo di 45 miyon di dollar pa Haiti y a pidi otro paisnan pa nan contribui pa financia e forsa internacional di seguridad na e pais aki cu ta domina pa e violencia di e gruponan arma.

"Na e momento critico aki, nos mester mas fondo. Nos mester mas personal pa apoya y alcansa e obhetivonan di e mision aki," e secretario di Estado a bisa durante e rueda di prensa celebra durante su bishita oficial na Puerto Principe.

Merca ta e apoyo principal den terminonan logistico y di fondonan cu mas di 300 miyon dollar aporta na e mision, cu mester wordo renoba na final di e luna aki, cu e aprobacion di e Conseho di Seguridad di Nacionnan Uni.

Minister di Cultura Italiano ta retira despues di admiti di tin un relacion cu un consehero di ministerio

(AP)—E minister di Cultura Italiano a retira ayera despues di reconoce un relacion cu un consehero di ministerio cu a bergonsa e gobierno di Giorgia Meloni.

Despues di apoy'e pa casi dos siman mientras e scandal a plama, Meloni a acepta e retiro di Gennaro Sanguiliano, un miembro di su partido derechista Brothers of Italy, yamando e "un homber honesto."

Fuera di e relacion, e scandal a inclui speculacionnan cu e consehero, Maria Rosaria, Boccia, a haya acceso na documentonan gubernamental sensitivo relaciona na e proximo reunion di ministernan di Cultura di e aliansa G-7.

Esaki a surgi siman pasa ora Sanguiliano a nenga e anuncio di Boccia riba red social cu el a ser nombra formalmente como un consehero pa eventonan grandi den e ministerio. Desde e tempo ey el a yena su Instagram cu refutacionnan mientras Sanguiliano a purba calma e tormenta rondonando e. Nan a inclui un grabacion cu a parce di confirma su apuntamento y su insistencia cu e ministerio semper a paga pa su gastonan a pesar di e nengamento di Sanguiliano.
Den un entrevista diaranson riba television estatal RAI, Sanguiliano a bisa cu e apuntamento di Boccia nunca a ser finalisa debi na e posible conflicto di interes relaciona cu e relacion cu nan tabatin. Tambe el a bisa cu e personalmente a rechasa e legislacion pa su gastonan mientras riba negoshi di ministerio, y a insisti cu e nunca tabatin acceso na material gubernamental sensitivo. El a kibra e relacion cu e consehero dia 8 di augustus.

"E prome persona mi mester pidi despensa na dje, un persona excepcional, ta mi casa," Sanguiliano a bisa cu lagrima den wowo. "Mi ta pidi despensa na Giorgia Meloni, ken a confia mi, pa crea un situacion bergonsoso p'e y e gobierno."

Sanguiliano a pone su marca riba e ministerio por medio di reemplasa stranheronan cu tabata directornan na museonan Italiano y instala un hefe nobo di e Venice Biennale pa combati loke algun a considera como añas di faborisacion iskierdista.

amc unicon
SAN NICOLAS

Ban Pariba

Chocolate City

NOW
AWG 49,-
WAS AWG 69,-

SAVE AWG 20,-

OSTER
IRON STEAM/DRY-
NON STICK SOLE PLATE
PURPLE/PINE BERRY

GCSTBS5003-013

NOW
AWG 79,-
WAS AWG 109,-

SAVE AWG 30,-

HAMILTON BEACH
HANDMIXER-6 SPEED W/PULSE
SNAP-ON CASE
RASPBERRY

62621

NOW
AWG 35,-
WAS AWG 50,-

SAVE AWG 15,-

CONAIR
HOT BRUSH
INSTANT HEAT-3/4"
BLACK

BC84GNR

NOW
AWG 59,-
WAS AWG 85,-

SAVE AWG 26,-

CONAIR
PERSONAL DIGITAL SCALE
BODY ANALYSIS/BODYF/WATER/BMI
GLASS

WW706XF

NOW
AWG 59,-
WAS AWG 89,-

SAVE AWG 30,-

PROCTOR SILEX
COFFEEMAKER-12 CUPS
GLASS CARAFE-WHITE

43501PS

NOW
AWG 79,-
WAS AWG 115,-

SAVE AWG 36,-

CONAIR
HAIR DRYER-CORD KEEPER
FOLDING HANDLE
BLUE

289N

NOW
AWG 99,-
WAS AWG 139,-

SAVE AWG 40,-

HAMILTON BEACH
ICE CREAM MAKER
1.5 QUART
RED

68881Z

NOW
AWG 99,-
WAS AWG 125,-

SAVE AWG 26,-

THINNER BY CONAIR
PERSONAL DIGITAL SCALE THINNER
LED SCREEN
CARBON FIBER

TH339F

Weekend SALE
6 y 7 September
AMC UNICON SAN NICOLAS

Bernard van de Veen Zeppenfeldstraat 78
Tel:521-1170 or App:568-9070

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 7 september 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Raiz zal Edgard Vrolijk niet steunen als voorzitter voor nieuwe parlementaire jaar

Pagina 2

Premier reageert: "Aanvallen en beledigen van onze bezoekers is niet de oplossing"

Pagina 3

Regering van Aruba gaat in beroep tegen de uitspraak in de zaak van APFA tegen LNT

Pagina 6

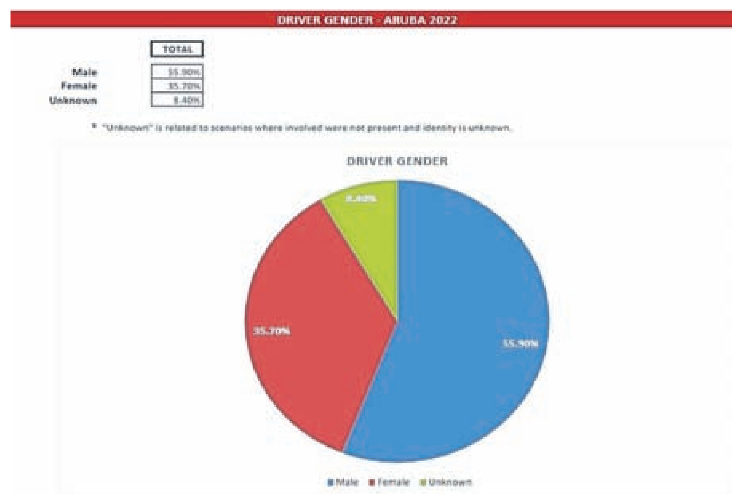
Meer dan 5.000 verkeersongevallen op Aruba in 2024

De website www.traficosigur.aw heeft de cijfers van Forensys gepubliceerd voor dit jaar, waaruit blijkt dat er in 2024 5.667 ongevallen hebben plaatsgevonden. Wat betreft dodelijke ongevallen zijn er 8 doden gevallen.

Via een bericht op zijn sociale media liet de minister van Justitie en Sociale Zaken, Rocco Tjon, weten dat op 1 maart jongstleden de nationale bewustwordingscampagne voor het verkeer is gestart, omdat de cijfers van verkeersongevallen zeer alarmerend zijn.

Op basis van besprekingen met Hoofdcommissaris Ramon Arnhem en plaatsvervangend Hoofdcommissaris Robert Candelaria is besloten om meer toezicht te houden op het verkeer. Het ministerie van Justitie en Sociale Zaken zal een nationale campagne voor verkeersveiligheid lanceren voor het gehele jaar 2024, zoals aangekondigd in december vorig jaar.

Zoals bekend gebeuren er veel verkeersongevallen op Aruba. Volgens de ontvangen cijfers blijft het aantal ongevallen stabiel, maar toch te hoog. Gezien de alarmerende situatie is besloten, in overleg met plaatsvervangend Hoofdcommissaris Candelaria en Hoofdcommissaris Arnhem, om de zichtbaarheid van het politiekorps te vergroten en te zorgen voor meer eenheden op straat, zodat verkeerssituaties efficiënter kunnen worden aangepakt.

Het doel van de website is om de Arubaanse gemeenschap te informeren en bewust te maken van verkeersveiligheid. Of het nu een lokale bewoner of een bezoeker is die ons prachtige eiland wil verkennen, veiligheid op de weg is essentieel.

Op de website www.traficosigur.aw is verschillende informatie te vinden over verkeersveiligheid, zoals de risico's van autorijden onder invloed of het gebruik van een telefoon tijdens het rijden, wat het risico op een ongeval 23 keer vergroot.

Onder de meest actuele cijfers die Forensys beschikbaar heeft gesteld op de website blijkt dat in 2022 de weg waar de meeste verkeersongevallen plaatsvonden de L.G. Smith Boulevard was, met 7.341 incidenten en 13.069 betrokkenen bij ongevallen. 75,83% van de ongevallen was te wijten aan onoplettendheid. 55,90% van de betrokkenen waren mannen, vergeleken met 35,70% vrouwen in 2022. 2.357 personen waren gemiddeld tussen de 26 en 35 jaar oud.

Het automerk dat tot 2018 het vaakst betrokken was bij verkeersongevallen op Aruba was Toyota, met 2.123 ongevallen.

Aan het begin van dit jaar vonden er al 6 dodelijke ongevallen plaats op Aruba. Het politiekorps kondigde de preventiecampagne "Geen doden meer in het verkeer" aan.

Hoofdcommissaris drs. Ramon Arnhem benadrukte dat elk dodelijk ongeval een tragedie is die families voor de rest van hun leven in verdriet achterlaat. Het Arubaanse politiekorps zal doorgaan met strenge verkeerscontroles.

"We doen een dringend beroep: als je onder invloed bent, rijd dan niet. Zoek een verantwoordelijke vriend. Automobilisten, bromfietsers, fietsers en voetgangers die deel uitmaken van het verkeer, houd je aan de regels, zodat iedereen veilig op zijn bestemming aankomt," aldus de hoofdcommissaris.

Daarnaast is het belangrijk dat Bon Dia Aruba als verantwoordelijk communicatiemiddel zijn lezers informeert dat er een boete van 10.000 florin geldt voor degenen die rijden met een telefoon in de hand. Volgens artikel 7a van het Landsbesluit Verkeersregels AB 1999 is het niet toegestaan om een telefoon in de hand te houden tijdens het rijden. Als iemand wordt betrapt met een telefoon in de hand tijdens het rijden, kan hij een boete krijgen van maximaal 10.000 florin of een gevangenisstraf van maximaal 3 maanden.

Naar aanleiding van het verzoek van de hoofdcommissaris is de afgelopen week op Aruba een groot aantal verkeersincidenten en ongevallen geregistreerd, waarvan een aanzienlijk aantal werd veroorzaakt door rijden onder invloed van alcohol.

Volgens de wet moet een bestuurder die verdacht wordt van rijden onder invloed van alcohol een alcoholtest ondergaan, die op Aruba eerst via een 'Breathalyzer' wordt uitgevoerd. De verdachte moet blazen en het resultaat mag niet hoger zijn dan 220 μg/L. De boete voor rijden onder invloed kan oplopen tot 25.000 florin. In sommige gevallen kan ook een bloedtest worden uitgevoerd. Het resultaat mag niet hoger zijn dan 0,5 mg per 100 ml bloed. Als blijkt dat iemand de alcohollimiet overschrijdt, kan hij een boete krijgen van maximaal 25.000 florin of een gevangenisstraf van maximaal 2 jaar.

De veiligste optie is om geen alcohol te consumeren als je gaat rijden. Zelfs een kleine hoeveelheid kan het rijgedrag beïnvloeden. Er is geen veilige manier om te bepalen of je binnen de wettelijke alcohollimiet blijft.

Alcohol vermindert de werking van de hersenen, beïnvloedt het denkvermogen, het beoordelingsvermogen en de spiercoördinatie. Al deze vaardigheden zijn essentieel voor veilig rijden. Hoe hoger het alcoholgehalte in het lichaam, hoe groter de negatieve effecten op het centrale zenuwstelsel.

Gezien de zorgen in de gemeenschap over het aantal ongevallen, waarbij voetgangers zijn aangereden en in sommige gevallen zelfs om het leven zijn gekomen, heeft de Commissie Verkeersveiligheid belangrijke tips gedeeld om zowel bestuurders als voetgangers bewust te maken van hun gezamenlijke verantwoordelijkheid in het verkeer. Het is essentieel dat beide partijen proactief blijven letten op hun bewegingen in het verkeer.

Raiz zal Edgard Vrolijk niet steunen als voorzitter van het parlement voor het nieuwe parlementaire jaar

Op maandag 9 september zal de stemming plaatsvinden om de voorzitter en vicevoorzitter van het Parlement van Aruba te kiezen voor het parlementaire jaar 2024-2025. Sommige parlementariërs hebben al aangegeven dat zij niet zullen stemmen voor de heer Edgard Vrolijk van de MEP om opnieuw de stoel van de voorzitter in te nemen.

Andere media hebben gemeld dat de fractie Raiz niet zal stemmen voor de huidige voorzitter van het parlement, Edgard Vrolijk, tijdens de stemming van maandag voor de voorzitter en vicevoorzitter van het parlement voor het nieuwe parlementaire jaar. Onze redacteur heeft contact opgenomen met de woordvoerder van de Raiz-fractie om te bevestigen of deze informatie klopt.

De woordvoerder van de Raiz-fractie heeft bevestigd dat Raiz inderdaad maandag niet zal stemmen voor de heer Edgard Vrolijk.

"Raiz heeft de MEP laten weten dat zij Edgard maandag niet zullen steunen. Ze zullen elke andere fractielid van de MEP steunen. Momenteel zijn ze bezig te kijken hoe ze verder zullen gaan," aldus de woordvoerder.

Een andere parlementariër die zijn mening heeft gegeven over de stemming van aanstaande maandag is de leider van de ACCION 21-fractie, Miguel Mansur. Via een bericht op zijn Facebook-pagina heeft Mansur scherpe kritiek geuit op de huidige voorzitter van het parlement en aangegeven dat hij maandag benieuwd zal zijn of "woorden en handtekeningen" van de leden van de Raiz-fractie waarde hebben "als het aankomt op de integriteit van de voorzitter van het parlement."

"Het moment van de waarheid is aangebroken voor mevrouw Misha Raymond en de heer Raymond Kamperveen om te laten zien dat hun handtekening waarde heeft, dat hun vertegenwoordiging waarde heeft.

De huidige voorzitter, de heer Edgard Vrolijk, heeft het reglement van orde van het parlement en de grondwet systematisch geschonden op een schandalige manier gedurende het afgelopen jaar. Zijn aanblijven zou een bedreiging zijn voor het beetje geloofwaardigheid dat het hoogste orgaan van ons constitutioneel systeem nog geniet. De heer Vrolijk heeft zijn macht systematisch misbruikt om zijn partij te bevoordelen. Met andere woorden, hij heeft zijn persoonlijke belangen boven het nationaal belang geplaatst om punten te scoren binnen zijn partij," benadrukte parlementariër Mansur.

Hij voegde eraan toe dat de heer Vrolijk onlangs zelfs minister Ursell Arends' verzoeken voor een openbare vergadering over de kwestie van de taxichauffeurs heeft afgewezen en zijn functie misbruikt om te voorkomen dat zijn partij er slecht uitkomt. "Een schande voor het parlement, ons land en de oprichter van zijn partij," benadrukte hij.

Premier Evelyn Wever-Croes reageert op protest bij Baby Beach:

"Aanvallen en beledigen van onze bezoekers is niet de oplossing"

Deze week verklaarde premier Evelyn Wever-Croes in een persbericht dat "het aanvallen en beledigen van onze bezoekers niet de oplossing is en tegen onze principes ingaat," verwijzend naar het incident van afgelopen zondag bij Baby Beach tijdens een vreedzaam protest georganiseerd door een milieugroep.

Ze legde uit dat Aruba zijn grenzen moest sluiten tijdens de COVID-pandemie en geen toeristen kon ontvangen, wat grote zorgen veroorzaakte voor zowel de bevolking als de regering, vooral voor degenen die afhankelijk zijn van het toerisme. "Een groot deel van de bevolking leeft van het toerisme, en Aruba staat bekend om zijn gastvrijheid," aldus de premier.

Ze benadrukte dat de regering de zorgen over "overtourism" begrijpt en deelt. "Om deze reden heeft de regering besloten geen nieuw terrein of vergunningen voor hotels meer te verlenen. Zoals bekend heeft het kabinet Wever-Croes I tussen de 7.000 en 8.000 kamers overgenomen en hard gewerkt om dat aantal te verminderen," zei ze.

De premier gaf aan dat de regering elk geval dat voor de rechter komt blijft behandelen. "We willen ook geen overtoerisme op Aruba. Er zijn grote projecten die dit jaar afgerond zullen worden. Er zijn nog enkele projecten in de pijplijn waarvoor vergunningen zijn verleend door de vorige regering en die niet kunnen worden ingetrokken, maar daarna is er geen sprake meer van nieuwe vergunningen. De bezorgdheid van de bevolking is bekend bij onze regering en we delen deze zorgen, maar aanvallen en beledigen van onze bezoekers is niet de oplossing. Dit staat tegen onze aard en onze principes. We zijn een gastvrij volk; laten we dat vooropstellen. Laten we altijd vriendelijk blijven tegenover onze eigen mensen en onze bezoekers, dat onderscheidt ons en maakt ons groot. Samen zullen we werken aan een oplossing en blijven bouwen aan een beter Aruba voor iedereen."

Op zondag ontstond er discussie op sociale media over het vreedzaam protest van milieuactivist Nigel Maduro op verschillende stranden, waar hotelbouw plaatsvindt. Ook de minister van Toerisme verklaarde dat het protest van afgelopen zondag "agressief en schadelijk" was en drong aan op reflectie over de impact van dergelijk gedrag op het toerisme van Aruba.

Nigel Maduro: "We worden afgeschilderd als gekken en agressief, en dat is niet waar"

Nigel Maduro heeft besloten een "Live" video te plaatsen op zijn Facebook-pagina om zijn kant van het verhaal te geven over de gebeurtenissen bij Baby Beach. Volgens Maduro hebben "een lokaal mediakanaal, toeristen, lokale mensen en bedrijven de narratief volledig veranderd naar iets wat niet waar is."

Als onderdeel van zijn verklaring merkte minister van Toerisme Dangui Oduber op dat "we opnieuw betreuren dat soort acties, die ik beschouw als gewelddadig, agressief en een aanval op ons toerisme."
In reactie zei Maduro: "Ze hebben ons afgeschilderd als gekken en agressief, en dat is niet waar."

Maduro vertelde dat hij een Beach Party had georganiseerd als een vreedzaam protest bij Baby Beach afgelopen zondag. In de ochtend vóór het evenement had hij een Beach Clean Up gedaan, waarbij hij beweert dat er video's zijn die laten zien hoe het strand de dag ervoor was achtergelaten. "Ze hadden veel sushi achtergelaten, wij zijn begonnen met het opruimen van alle sushi met onze handen, en zelfs bij Big Mama. We hebben video's waarop je kunt zien hoe de bakken met sushi vol waren en we hebben alles schoon gemaakt en het strand weer mooi en presentabel gemaakt voor de Beach Party," zei hij.

Ze hadden de vlag van Aruba op de tenten geplaatst om te laten zien dat het Aruba's terrein was. Volgens Maduro was dit een reactie op de restaurantbeheerders die hun tenten dichterbij de palapa hadden geplaatst. "Dat was de reden voor onze klacht tijdens de Beach Party: we wilden onze ruimte behouden omdat ze tenten, strandstoelen en andere dingen voor toeristen neerzetten, terwijl de lokale mensen geen ruimte meer hadden," aldus Maduro.

De tenten waren geplaatst waar ze oorspronkelijk stonden bij de palapa, en Maduro zei dat dit bedoeld was om ruimte te creëren voor "onze mensen." Ze hadden een strandtent neergezet voor de palapa waar Maduro was. "Onze uitzicht was volledig geblokkeerd, we trokken hun aandacht en blijkbaar waren het lokale mensen die de tent hadden gehuurd, en we vroegen hen 'hé, je bent lokaal, we hebben een ruimte voor jullie onder de palapa, wil je bij ons komen?' maar ze weigerden en verkozen om 100 florin te betalen."

Maduro vindt dit onrechtvaardig en oneerlijk voor de stranden van Aruba. "De mensen met bepaalde privileges krijgen toegang tot de stranden, terwijl andere lokale bewoners of toeristen de uitzicht worden ontzegd."
"Het leidde tot een grote discussie, er werden namen genoemd en ik kreeg beledigingen over mijn uiterlijk. Na het werk aan de strandtent werd ik geïntimideerd en beledigd. Ik zei gewoon dat ze dit soort dingen niet moesten doen, we willen gewoon ruimte om het uitzicht te zien."

Meningen over het incident zijn verdeeld

De meningen over het incident zijn verdeeld. Sommige mensen benadrukken dat het strand en de palapa publiekelijk toegankelijk zijn en dat het niet correct was dat de persoon die met de toeristen in discussie ging, claimde dat het strand was "gereserveerd."

Aan de andere kant begrijpen en steunen sommige gebruikers de zaak, aangezien toerisme steeds meer openbare ruimtes overneemt, waardoor lokale bewoners minder mogelijkheden hebben om te genieten. Veel mensen benadrukken echter dat de manier waarop deze lokale persoon zich gedroeg en met de toeristen en hun kinderen omging, niet de juiste was.

Maduro heeft benadrukt dat de lokale media de boodschap van hun protest hebben veranderd en zich vooral hebben gefocust op de toeristen die "hen beledigden," terwijl ze de waarheid over bepaalde gebeurtenissen niet hebben weergegeven. "Dat is niet gebeurd. Je maakt letterlijk de lokale mensen belachelijk," zei hij.

Alleen evenementen organiseren...

Zal San Nicolas niet vooruithelpen...

Als er nog enige twijfel zou bestaan of de verkiezingscampagne al is begonnen, dan zal die meteen zijn verdwenen bij het vernemen van het plan dat de twee ministers, die tot de kleinste coalitiepartner behoren, hebben gepresenteerd voor San Nicolas. Dat was te verwachten en op zich is daar niets mis mee.

Het probleem is echter dat we tot nu toe niets hebben gezien dat erop wijst dat de bewindslieden door willen dringen tot de kern van de chronische problemen waar die stad onder gebukt gaat. Het lijkt erop dat hetgeen tot nu toe is voorgesteld geheel onder de noemer 'organisatie van evenementen' valt, zonder enige aanwijzing van hoe men de structurele problemen gaat aanpakken en nog minder dit met het oog op de toekomst.

San Nicolas is en blijft een thema dat geregeld onze aandacht krijgt en wel om een heel goede reden: dit is het deel van het eiland dat het meest is getroffen door economische en sociale achteruitgang in de laatste 50 jaar, zonder dat er ooit zelfs maar het begin van een oplossing te ontwaren was. Niet dat San Nicolas om de vier jaar geen tijdelijke aandacht kreeg, dat zeker, maar de resultaten van de mislukkingen van alle regeringen zijn duidelijk zichtbaar. Natuurlijk kan deze forse conclusie aanleiding zijn tot een reactie van onze politici dat zij in ieder geval iets geprobeerd hebben. Dat zullen we niet tegenspreken maar we hoeven inderdaad niet te vragen wat ze geprobeerd hebben, dat weten we, maar vanuit welk perspectief heeft men eigenlijk zaken benaderd?

Een voorbeeld.

Wanneer een stad haar belangrijkste economische activiteit verliest en het gedurende langere tijd niet lukt om een andere activiteit te vinden die de nieuwe basis gaat vormen, dan is er

niet alleen economische schade, maar werkt dit door in sociale problemen van verschillende aard en wordt het ook zichtbaar in het fysieke verval van zo'n stad. Zelfs als er uiteindelijk een volgende economische pijler aan de horizon verschijnt, zoals in dit geval het hotel in Sero Colorado, betekent dat nog niet dat men die economische bedrijvigheid kan brengen en dan rustig kan zitten wachten tot de toegenomen koopkracht vanzelf de problemen gaat oplossen die intussen zijn ontstaan. Daarnaast brengt de vestiging van een dergelijk bedrijf zelf ook problemen met zich mee die dan ook weer opgelost moeten worden. Al decennialang is de woonsituatie in San Nicolas nogal precair. Het gebrek aan onderhoud heeft een nogal storend aanzicht opgeleverd van verwaarloosde woningen en andere gebouwen, wat ook nog eens een minder gunstige situatie heeft geschapen met een duidelijk afgenomen beschikbaarheid van woningen binnen de bebouwde kom.

Op dit moment, met de aanstaande binnenkomst van meer werknemers die liever dicht bij hun werk zouden willen wonen, wat is dan de te verwachten ontwikkeling? Ontstaat er een 'rush' op woningen in een situatie van algemene schaarste voor de lokale bevolking, nog erger gemaakt door de komst van een grote groep migranten die liever ook niet onder een boom zouden willen wonen? Hebben we van de overheid iets vernomen wat maar enigszins lijkt op een oplossing? Nee. De kritiek hier betreft niet uitsluitend de twee bewindslieden die iets hebben ondernomen maar ook hun collega's van de coalitie die verantwoordelijk zijn voor andere taken van de overheid die belangrijk zijn voor een deugdelijk herstel van de stad.

Hoe staat het bijvoorbeeld het herstel van woningen binnen de bebouwde kom, waarbij gebruik kan worden gemaakt van de honderden opengevallen percelen, die een prominente plaats dienen te krijgen in een algemeen plan voor woningherstel en uitbreiding van het bestand. Dit is met name ook belangrijk omdat dit de druk kan verminderen op de uitgifte van kostbare grond in de buitengebieden die aansluiten op de groene zones waar helemaal geen bebouwing kan en mag plaatsvinden.

We hebben trouwens net de aankondiging gehad van de minister belast met infrastructuur, planning en ruimtelijke ontwikkeling dat er 500 percelen beschikbaar zijn gekomen voor woningbouw. Dat lijkt geweldig maar is het niet. In de afgelopen tien jaar is per jaar een gemiddelde van 440 vergunningen uitgegeven voor woningbouw, waarvan een groot gedeelte op erfpachtgronden. We kunnen ervan uitgaan dat de wachtlijst heel wat langer is dan 500 personen, waardoor we uitkomen bij de volgende vraag: en hoe moet het daarna? Het kardinale probleem is dat er nog niets zichtbaar wordt van een integrale en coherente strategie die ten minste de indruk wekt dat er enig begrip bestaat voor de omvang van de problemen waar we voor staan, verergerd door de migratiegolf die aanstaande is. Dit heeft een directe relatie met welke ontwikkeling ook in San Nicolas als belangrijk deel van ons eiland.

Een ander belangrijk aspect voor de ontwikkeling van de stad zijn de plannen voor het raffinaderijterrein, waar hoe langer het duurt hoe minder zicht de gemeenschap krijgt op een mogelijke toekomst. Het is positief dat de twee genoemde ministers hebben vermeld dat enkele jongeren die zij ontmoet hebben duidelijk aangaven niet meer te geloven in een olieraffinaderij, maar het zou nog beter zijn geweest als de ministers zich niet zouden verschuilen achter enkele jongeren maar zelf hierin stelling zouden nemen. Dat is heel belangrijk want, met diezelfde verkiezingscampagne in gedachten, verwachten we spoedig de volgende ronde van loze beloften over de 'geweldige toekomst' van dit terrein van hun collega's in de coalitie. Gezien de internationale ontwikkelingen op het gebied van olie, aardgas en waterstof kan degene die enige positieve ontwikkeling voor Aruba hierin ontwaart, zeker rekenen op een ernstig gebrek aan geloofwaardigheid.

Dit alles samengevat kan worden gezegd dat er diverse aspecten van een mogelijke ontwikkeling voor San Nicolas zijn die een nadere analyse verdienen. We gaan spoedig die aandacht geven. Intussen blijft Aruba steken in de plannen van de overheid die nauwelijks het niveau van 'evenementen organiseren' ontstijgen, om enkele groepen tevreden te stellen, meer niet...

Boze burgers over 'Rock Stacking' bij Bushiribana

De discussie over het fenomeen 'Rock Stacking' op Aruba is nog niet voorbij. Onlangs zijn er op sociale media foto's verschenen die deze activiteit laten zien, uitgevoerd door zowel toeristen als lokale mensen. Dit wordt echter door sommigen als schadelijk voor de natuur beschouwd.

Op een Facebook-pagina, populair onder toeristen die hun reiservaringen naar Aruba delen, plaatste een gebruiker onlangs foto's van verschillende gestapelde stenen, beter bekend als 'Rock Stacking'. In de reacties uitten gebruikers hun zorgen over de negatieve impact hiervan op het landschap en de natuurlijke uitstraling van het eiland, waarbij ze benadrukten dat deze activiteit niet bij de natuurlijke omgeving past. Sommigen gaven aan dat dieren zoals reptielen en andere kleine dieren afhankelijk zijn van de stenen voor beschutting, het bouwen van nesten en verkoeling om te overleven. Het opstapelen van deze stenen zou hun habitat ernstig verstoren, wat hun overlevingskansen verkleint.

Daarnaast werd er opgemerkt dat deze praktijk geen deel uitmaakt van de Arubaanse cultuur en schadelijk is voor het milieu. Een andere gebruiker merkte op dat er enkele dagen eerder op dezelfde locatie geen gestapelde stenen waren, en dat sommige toerbedrijven hun klanten toestaan om deze stapels te maken, met name in het gebied van Bushiribana.

Rock Stacking is een van de oudste kunstvormen van de mensheid, maar het blijft een controversiële praktijk, vooral in beschermde natuurgebieden. Hoewel sommigen het beschouwen als een kunstvorm of spirituele activiteit, zien anderen het als een bedreiging voor het milieu.

Volgens lokale bewoners op Aruba wordt deze praktijk niet breed geaccepteerd, omdat het gezien wordt als een vorm van natuurbeschadiging.

(Foto's met dank aan de website Visit Aruba.)

De hoofdstraat Oranjestad in ere herstellen…

'Been there, not done anything'…?

Het lijkt ons moeilijk om niet een voorzichtige glimlach te onderdrukken wanneer we alweer te horen krijgen dat er een plan bestaat om de hoofdstraat van Oranjestad ('Caya Grandi') weer nieuw leven in te blazen.

Het plan is van de minister belast met economische zaken en een van de werkgeversorganisaties (CUA). Niet dat we het initiatief zelf niet ondersteunen, sterker nog, in de afgelopen tien jaar is het herstel van het oude centrum van de stad talloze keren het middelpunt van de aandacht in dit medium geweest. Dit om een heel goede reden: dit herstel is van groot belang voor een evenwichtige urbanisering op het eiland. Maar het in principe ondersteunen van een herstelplan betekent nog niet het achterwege laten van een kritische kijk op wat nu te berde wordt gebracht, juist vanwege de diverse fiasco's uit het recente verleden. En dit verplicht ons ertoe naar voren te brengen wat nuttig noch gewenst lijkt om herhaald te zien. Daarnaast zijn er elementen die van nut kunnen zijn maar die in het verleden zijn genegeerd, wellicht omdat het politiek niet goed uitkwam of commercieel niet wenselijk werd geacht. We gaan ze niet allemaal herhalen omdat we dan drie edities nodig zouden hebben, maar wel enkele die nu ook een rol spelen.

Commercieel herstel

Het verschijnsel van een stadscentrum dat op sterven na dood is, waarna wordt geprobeerd daar nieuw leven in te blazen, is niet een uniek probleem dat alleen wij kennen. De kern van de zaak blijft dat als er geen deugdelijk integraal plan bestaat, dat ondersteund wordt door alle belanghebbenden, dat dit dan een roerloos schip wordt dat hoogstwaarschijnlijk op de bodem van de zee zal eindigen. Dat is wat we al herhaalde malen hebben zien gebeuren. De vraag die gesteld moet worden is: hoe breng je economische activiteiten terug in de stad, als jarenlang een beleid is gevoerd waarbij vergunningen werden afgegeven om waar dan ook een bedrijf te vestigen, waardoor het niet meer dan logisch was dat men een toevlucht zocht naar plaatsen waar de bereikbaarheid met de auto gunstiger was, een kardinaal punt in deze hele kwestie. Hoe gaat men dit nu aanpakken? We hebben tot nu toe geen haalbare oplossing hiervoor gezien.

Een ander probleem heeft te maken het onroerend goed in het gebied en de obstakels om herstel te financieren. Het overgrote deel is in particuliere handen, daar is niks mis mee, maar dat vereist wel oplossingen die commercieel haalbaar zijn. Daarmee zeggen we niet dat men domweg de wensen qua investering en winst van de eigenaren moet volgen, maar het zou goed zijn bepaalde alternatieven in overweging te nemen. Concreet genomen gaat het hierom: als de hoge prijzen voor onderhoud van onroerend goed een obstakel vormen om de huurprijzen te verlagen om de verhuur aantrekkelijk en haalbaar te maken voor winkeliers, dan wordt het onontkoombaar dat er gezamenlijk iets gedaan moet worden om die obstakels uit de weg te ruimen. Hier moeten de eigenaren van onroerend goed ook bij zichzelf te rade gaan wat hun positie zal zijn: doorgaan met geld verliezen met leegstaande panden omdat niemand de hoge huurprijzen kan of wil betalen, of minder verdienen maar in ieder geval iets binnenhalen. Uiteindelijk komt men dan toch beter uit bij verhuur voor minder omdat de verpaupering van leegstaande panden toch doorgaat, die dan ook betaald moet worden.

Degene die vindt dat we hier impertinente vragen durven te stellen zou zich af moeten vragen hoe men in andere landen erin geslaagd is om een stadscentrum te herstellen als men deze en andere vervelende vragen niet zou hebben gesteld. Maar er is meer.

Samenwerking is in een dergelijk project van eminent belang, maar doet niets af aan de sleutelrol van de overheid in het opstellen van een algemeen plan voor het hele project, waarin alle noodzakelijke elementen moeten worden meegenomen. Wat ons zorgen baart is dat we geen plan zien, nog niet tenminste, terwijl het noodzakelijk is te kunnen rekenen op de steun en medewerking van andere overheidsdiensten die ressorteren onder andere ministers. Het gaat hier onder meer om de minister belast met infrastructuur, planning en ruimtelijke ontwikkeling, de premier zelf. Het gebrek aan uitdrukkelijke steun van diens zijde zou een duidelijk signaal zijn dat men de huidige inspanning ziet als een campagneproject, meer niet. Voor alle duidelijkheid, we maken ons niet sterk voor een dergelijke weigering tot ondersteuning, integendeel; wat goed is voor Aruba, moet maar goed zijn voor de grootste partij in deze coalitie. Echter, de recente ervaringen met hun houding ten opzichte van projecten van hun coalitiegenoten leveren geen positief beeld op; vandaar dus onze terughoudendheid als het hier om gaat.

Een ander thema is het 'herbevolken' van de binnenstad. In plaats van alleen maar te rekenen op de toerist als consument moet ook gedacht worden aan de positieve impact van meer mensen die in de binnenstad wonen. Er is nu een positief project om het overheidsgebouw, waarin voorheen het Openbaar Ministerie gehuisvest was, om te bouwen tot studentenflats. Uitstekend, maar waar is het algemeen plan waarvan dit een onderdeel is? Waarom gaat men door met die ziekelijke gewoonte om het publiek uitsluitend 'hapklare brokken' voor te zetten; gelooft men soms dat we niet in staat zijn om zo'n algemeen kader te begrijpen? Of moeten we inderdaad geloven dat een dergelijk plan niet eens bestaat?

Om bij dit thema te blijven; het is belangrijk aandacht te besteden aan de obstakels die in het verleden een rol speelden, om het wonen in de binnenstad weer mogelijk te maken, vooral op de bovenverdiepingen. Decennia geleden woonde een fors aantal gezinnen op die verdiepingen; wat is dan bijvoorbeeld het probleem dat de brandweer heeft, op grond waarvan bewoning onmogelijk wordt gemaakt? Los die problemen op en ga verder; laat dit geen argument zijn om niet door te zetten.

Tenslotte is er een platform nodig om te overleggen met de belanghebbenden. In het verleden is dat geprobeerd via een specifiek daartoe opgerichte organisatie, men kwam tot aan de oprichting en is nooit toegekomen aan de uitvoering, ook doordat de regeringswisseling ervoor zorgde dat het plan werd gelaten voor wat het was. Als er geen steun is die verder reikt dan de eigen regeerperiode, dan heeft geen enkel project enige toekomst. 'Been there and not done anything'…?

Premier: Grens met Venezuela moet open, maar eerst politieke stabiliteit

Sinds de verkiezingen in Venezuela hebben plaatsgevonden, is de situatie en de recente ontwikkelingen in het buurland een punt van grote zorg voor de regering van Aruba. Premier Evelyn Wever-Croes ging tijdens een persconferentie in op de vraag wat de positie van de Arubaanse regering is met betrekking tot dit onderwerp en de mogelijke heropening van de grens.

De premier benadrukte dat de situatie in Venezuela nog steeds een zorgwekkende kwestie is voor de regering van Aruba. "Ik maak me grote zorgen over de ontwikkelingen, vooral wanneer we spreken over mensenrechtenschendingen. Dat baart me veel zorgen omdat het zo dichtbij is," verklaarde ze.

Ze legde uit dat de Arubaanse regering al enkele jaren investeert in de versterking van de grenzen. Ze vervolgde dat ze hierbij ook hulp hebben gekregen van Nederland, met 11 miljoen florin sinds 2019, om zo de grenzen te versterken voor het geval de grens heropend zou worden.

"De grenzen zijn sterk. Als we de grens weer moeten openen, zijn we klaar voor die uitdaging. Er moet nog wat werk worden gedaan, maar in grote lijnen zijn we er klaar voor," benadrukte ze.

Toch, voegde ze toe, kan er op dit moment nog geen beslissing worden genomen, en moet de situatie in Venezuela zichzelf eerst stabiliseren. Aruba maakt deel uit van het Koninkrijk, en het Koninkrijk maakt deel uit van de Europese Unie (EU). De EU heeft de positie ingenomen dat ze Maduro nog steeds niet erkennen als de president van Venezuela, zolang hij de verkiezingshandelingen niet openbaar maakt.

"We hebben een tegenpartij nodig om mee te onderhandelen in Venezuela, en die hebben we nu niet. Het is een delicate diplomatieke kwestie, wat betreft internationale betrekkingen en mensenrechten, maar vooral de zorgen die we voelen," gaf de premier aan.

Ze benadrukte dat dit momenteel niet het moment is om de grens te openen, omdat eerst de politieke situatie moet stabiliseren. Daarna kan de regering opnieuw onderhandelingen aangaan en de heropening van de grens concretiseren.

De premier merkte op dat er een moment moet komen waarop de grens weer wordt geopend, maar om dat te bereiken, benadrukte ze, moet Aruba goed voorbereid zijn. Ze verzekerde dat Aruba nu goed voorbereid is en dat er nu moet worden onderhandeld.

Zoals bekend, heeft Aruba op 1 mei vorig jaar de maritieme grens met Venezuela heropend. Dit, legde de premier uit, was gebaseerd op

goede onderhandelingen en verloopt goed, maar heeft niet de economische ontwikkeling gebracht die de commerciële sector verwachtte.

Wat betreft directe vluchten, zoals eerder aangegeven, moeten er goede onderhandelingen plaatsvinden met Venezuela, en de huidige situatie bemoeilijkt die mogelijkheid.

Vraag aan APFA en de regering...

Hoe staat het met de pensioenen...?

Een publicatie van pensioenfonds APFA die door vele media is verspreid trok deze week nogal wat aandacht. De aanleiding tot de publicatie was dat het fonds hun kant van de zaak wilde tonen in de rechtszaak die men had aangespannen tegen het Land Aruba, vanwege de toevoeging van APFA aan de lijst met overheid- en semioverheidsinstanties die vallen onder de nieuwe wet op de inperking van de topsalarissen in de genoemde sectoren. In eerste aanleg stelde de rechter het pensioenfonds in het gelijk en de regering heeft inmiddels laten weten in hoger beroep te gaan. Hoe de kwestie verder zal verlopen zullen we te zijner tijd wel vernemen.

Wat nu belangrijk lijkt is het verschaffen van meer duidelijkheid over het thema dat aanleiding was van de gang naar de rechter. En vooral ook welk effect de uiteindelijke uitspraak zal hebben op de entiteiten die onderworpen zullen zijn aan de werking van deze wet, als het pensioenfonds, net zoals in eerste aanleg, uiteindelijk gelijk krijgt. Daarnaast, welke mogelijkheden verschaft deze wet eigenlijk om binnen diens kader toch bepaalde emolumenten voor die topsalarissen toe te passen?

APFA is naar de rechter gestapt omdat de regering van Aruba van mening is, volgens hun interpretatie van de wet, dat APFA ook tot de entiteiten behoort die de regels voor de topsalarissen volgens die wet moet toepassen. Deze regels beperken die salarissen tot een vastgesteld maximum. APFA verzet zich tegen die interpretatie met de stelling dat de vertegenwoordiger van de overheid in de Raad van Toezicht van APFA een andere positie inneemt dan bij andere entiteiten. De overheid zou namelijk vertegenwoordigd zijn als een van de werkgevers die bij het fonds aangesloten zijn. De raad bestaat uit vertegenwoordigers van zowel werknemers (vakbonden) als betrokken werkgevers waarvan de overheid de grootste is en uiteraard dus in de raad vertegenwoordigd moet zijn. De overheid deelt de opinie van het pensioenfonds uiteraard niet.

Het lijkt ons dat in dit geschil er maar één gelijk kan hebben. Het is niet een zaak waarbij men tot een compromis kan komen waarbij beide partijen water in de wijn doen. Dit zou tot een merkwaardige situatie leiden waarbij de entiteiten die in eerste instantie ervoor hebben gekozen om geen juridisch gevecht aan te gaan met de overheid, plotseling ook over zouden kunnen gaan tot die strategie. Maar, hoe het uiteindelijke resultaat uitvalt, de hele zaak kan er in ieder geval toe leiden dat binnen die andere organisaties men gaat nadenken over de mogelijkheden die de genoemde wet biedt om de grenzen van het mogelijke op te rekken. Wellicht is dat een meer vruchtbare route dan rechtszaken aan te spannen, die ook moeilijk te winnen zouden zijn om de simpele reden dat de meeste entiteiten moeite hebben om aan te tonen dat zij net als APFA net buiten de normen van de wet zouden vallen.

Als we de zaak zo gaan bekijken komen we uit op een belangrijk punt dat de wet buiten beschouwing laat: de pensioenen van die topfunctionarissen. De wet stelt een duidelijk maximum honorarium van Afl. 329.000, hetgeen behalve het brutosalaris ook de andere toelagen en vergoedingen inhoudt die men ontvangt, zoals beschikbaarheid van vervoermiddelen, telefoon, representatiekosten, etc. Maar, de pensioenbijdrage van de werkgever wordt niet meegerekend, iets dat fundamenteel afwijkt van de Nederlandse wet die kennelijk als model is gehanteerd bij de formulering van de Arubaanse wet. De normering van de topsalarissen kwam bij ons terecht als een Nederlandse voorwaarde voor de verlening van de liquiditeitsleningen tijdens de coronacrisis.

Dit brengt ons dan meteen bij de volgende vraag: staat het alle entiteiten dan vrij om hun bestbetaalde functionarissen een beter pensioenplan voor te leggen dan aan de rest van hun personeel? Daar de genoemde wet het thema 'pensioenen' niet eens aansnijdt zien wij op het eerste gezicht niets dat een bezwaar zou kunnen opleveren. Nogmaals, als men de Nederlandse wet als leidraad heeft gebruikt, dan kan men toch onmogelijk niet gediscussieerd hebben over het al of niet toevoegen van de pensioenbijdragen van de werkgever? Heeft men dus bewust deze buiten beschouwing gelaten?

Bovendien kunnen we ons nog goed herinneren dat een paar jaar geleden een nogal stevige discussie heeft plaatsgevonden over exact dit thema, waarin dit medium ook duidelijk stelling nam, waarbij ook de nogal riante pensioenvoorzieningen van de politici, zeker van de ministers, aan de orde kwam. Kan het zijn dat men, om dat debat niet meer te hoeven voeren, ervoor heeft gekozen om de pensioenbijdragen niet in het pakket op te nemen? Zelfs bij een normaal percentage voor de pensioenbijdrage zou dit waarschijnlijk de grens voor de inkomens optrekken tot zeker Afl. 350.000. Als een entiteit ook nog de pensioenbijdrage mag hanteren als extra stimulans door een nog veel hoger percentage te hanteren, kan dit dan zomaar? Zoals wij de zaken nu bekijken moet er toch iets geweest zijn om de gemoederen bij die entiteiten te kalmeren toen de wet uiteindelijk in 2022 werd ingevoerd.

Er speelt nog een andere zaak die voor problemen kan zorgen. De wet beschrijft de onderdelen die tot het inkomen worden gerekend, onder andere de ontslagvergoeding die beperkt moet zijn, nogal logisch zou men zeggen. Om dit officieel vast te stellen is een landsbesluit houdende algemene maatregelen (Landsbesluit HAM, ingevolge artikel 8) nodig, waarin de limieten voor die voorzieningen worden aangegeven. Dit ook met het oog op de taken van de externe accountant zodat deze weet waaraan hij/zij moet toetsen. Zo ver onze kennis reikt is een dergelijk landsbesluit nooit gepubliceerd... Hoe moet de accountant dan zijn/haar werk verrichten?
Tenslotte, moeten wij nu echt geloven dat het puur toeval is dat zaken zo zijn gelopen? Of is het eerder wat in goed Nederlands het 'welbegrepen eigenbelang' mag heten...?

Regering van Aruba gaat in beroep tegen de uitspraak in de zaak van APFA tegen LNT

Zoals bekend, heeft het Gerecht in Eerste Aanleg op 28 augustus 2024 een vonnis uitgesproken in het voordeel van Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA) in de zaak die APFA heeft aangespannen tegen de regering van Aruba.

APFA heeft een zaak aangespannen tegen de regering omdat zij het niet eens zijn met de invoering van een wet, de Landsverordening Normering Topinkomens (LNT), die een maximumsalaris oplegt aan de directeuren van overheidsentiteiten. De wet stelt dat het salaris van directeuren niet hoger mag zijn dan 130% van het salaris van de minister-president.

De rechter in eerste aanleg heeft geoordeeld dat de regering de LNT-wet niet kan toepassen op APFA, waardoor er geen limiet geldt voor het salaris van de directeur van APFA. De regering van Aruba is het niet eens met de uitspraak van de rechter en zal in beroep gaan tegen deze beslissing.

In 2022 heeft de regering een wet aangenomen waarin een maximumsalaris wordt vastgesteld voor de directeuren van overheidsbedrijven en -instellingen. De reden hiervoor is dat er verschillende staatsbedrijven en/of instellingen zijn waar de directeuren een salaris verdienen dat 3 tot 4 keer hoger is dan dat van de ministers, zonder dezelfde verantwoordelijkheid als een bewindspersoon.

Op basis hiervan, en aangezien het om overheidsinstellingen gaat, is de zogenaamde Wever-Croes-norm ingevoerd, die een maximum stelt van 130% van het salaris van de ministers. Verschillende instellingen waren het niet eens met deze wet en besloten een rechtszaak aan te spannen tegen de regering van Aruba, waarin zij vorige week gelijk kregen. De regering is het hier niet mee eens en zal in beroep gaan tegen de beslissing en de evaluaties van de rechter. De zaak zal opnieuw worden beoordeeld door het Hof van Justitie, waar drie onafhankelijke rechters het geschil zullen herzien.

Sinds 2022 heeft de regering haar standpunt over dit onderwerp duidelijk gemaakt en aangegeven dat "de regering van Aruba heeft geconstateerd dat er directeuren van bepaalde staatsbedrijven buitensporig hoge salarissen ontvangen." De premier benadrukte dat, gezien de stijgende prijzen van water en elektriciteit, het niet eerlijk is dat de salarissen van de directeuren zo hoog zijn. Om deze reden is ook deze wet ingevoerd, een norm die al bestaat in Sint Maarten en Nederland, om een maximum voor 'topfunctionarissen', oftewel directeuren of het hoger management van een bedrijf, vast te stellen.

Tijdens een persconferentie in 2022 presenteerde de premier een tabel met daarin de salarissen van 12 semi-overheidsinstellingen. Hieruit bleek dat het laagste salaris 249.000 florin per jaar bedroeg en het hoogste 694.000 florin per jaar voor de directeuren. Dit komt neer op ongeveer 40.000 tot 50.000 florin per maand, wat vijf keer hoger is dan het salaris van een minister. Daarnaast benadrukte de premier dat deze wet belangrijk is, omdat het een van de voorwaarden was die Nederland tijdens de pandemie had gesteld, toen de regering van Aruba om liquiditeitssteun vroeg.

Minister Ursell Arends kondigt de volgende stap aan in de transformatie van de voormalige vuilstort Parkietenbos naar een zonnepark

Tijdens een persconferentie kondigde de minister van Natuur, de heer Ursell Arends, trots de volgende stap in de sanering van Parkietenbos aan. Een belangrijke stap die een nieuw hoofdstuk markeert voor dit gebied.

Vanaf 31 december 2022 is de vuilstort van Parkietenbos definitief gesloten voor het publiek. Dit is een belangrijke mijlpaal in onze bredere missie om het terrein te rehabiliteren en om te vormen tot een ruimte die zowel de gemeenschap als het milieu ten goede zal komen. De eerste cruciale stap in dit proces was het stoppen van de afvalstroom naar de locatie en het omleiden hiervan naar andere bedrijven die beter uitgerust zijn om de materialen op een verantwoorde manier te beheren.

Gedurende 70 jaar was de vuilstort van Parkietenbos een symbool en het resultaat van niet-duurzame en onverantwoorde praktijken. Met constante branden was het een grote overlast voor de buurt. Deze sluiting weerspiegelt een verschuiving van een lineair en traditioneel economisch model naar een meer circulaire en moderne benadering, met het oog op de toekomst.

De eerste stap was het omleiden van het afval dat nog steeds de vuilstort van Parkietenbos bereikte naar andere bedrijven. Sinds 2018 werd huishoudelijk en commercieel afval, ook wel 'Municipal Solid Waste' genoemd, naar Ecotech FZ gebracht. Andere soorten afval, zoals groenafval, bouw- en sloopafval, metalen en banden, werden omgeleid naar verschillende bedrijven. Zodra er geen afval meer aankwam bij de vuilstort van Parkietenbos, begon Serlimar met het voorbereiden van het terrein voor de saneringswerkzaamheden. Dit proces omvatte de scheiding en omleiding van de materialen die zich op de vuilstort hadden opgehoopt, zoals metalen en banden, naar geschikte faciliteiten, waardoor het risico op branden en gevaar voor het milieu en de buurt werd verminderd. Minister Arends liet weten dat er nog steeds veel werk te doen is, vooral aan de kust, waar speciale apparatuur nodig is om deze materialen op een verantwoorde en veilige manier te verzamelen voor de werknemers van Serlimar. Serlimar heeft een hindervergunning aangevraagd voor de saneringswerkzaamheden die moeten worden uitgevoerd. Deze aanvraag is op 15 maart 2023 ingediend bij DWJZ en is nog steeds in behandeling. "Wat ik wel kan garanderen, is dat er geen saneringswerkzaamheden zullen plaatsvinden zonder dat Serlimar hun hindervergunning heeft. Dit is ook een instructie van het ministerie aan Serlimar S.G.", benadrukt minister Arends.

Zogenaamde "monitoring wells" zullen op verschillende punten op het terrein van Parkietenbos worden geïnstalleerd. Deze zullen essentiële gegevens opleveren over de samenstelling van de bodem, waaronder de aanwezigheid van methaangas, en de stabiliteit van de locatie tijdens de voortzetting van de werkzaamheden. Deze "monitoring wells" zullen ook eventuele vervuiling die de zee zou kunnen bereiken in de gaten houden, waardoor er mogelijkheden ontstaan om dit te mitigeren als onderdeel van het saneringsontwerp.

De werkzaamheden om het asbest te saneren, die op 23 augustus 2024 werden aangekondigd, omvatten de bouw van een nieuwe cel voor asbest, om het gevaarlijke materiaal op een veilige manier te beheren en op te slaan. Inspecties hebben de aanwezigheid van 27 containers met asbest aan het licht gebracht, die zorgvuldig moeten worden behandeld om gezondheidsrisico's tijdens de werkzaamheden te voorkomen, maar ook in de toekomst.

In samenwerking met experts van Witteveen + Bos en lokale experts van DTI, DNM en DVG, zijn technische documenten opgesteld voor de sanering van het asbest. Dit omvat een EHS-plan—dat is een milieu-, gezondheids- en veiligheidsplan—dat alle vereisten specificeert waaraan het bedrijf dat de opdracht wint, evenals hun medewerkers, te allen tijde moet voldoen. Het EHS-plan is ook van toepassing op alle medewerkers van Serlimar die op het terrein werken en betrokken zijn bij het project.

Het ministerie van Natuur is toegewijd aan het informeren en betrekken van de gemeenschap tijdens dit proces. Voordat de werkzaamheden beginnen, zal er overleg worden gepleegd met de bewoners om ervoor te zorgen dat zij volledig op de hoogte zijn van het plan.

Miguel Mansur (ACCION21):

Probleem van aanzienlijke ongedocumenteerde bevolking blijft een uitdaging voor ons land

In de context van de situatie op onze arbeidsmarkt, blijft het probleem van een aanzienlijke ongedocumenteerde bevolking een uitdaging voor ons land. Er is veel te doen, en de tijd gaat voorbij zonder dat er op iemand gewacht wordt, dus er moeten acties ondernomen worden. Parlementslid Miguel Mansur (ACCION21) heeft een totaal van 23 vragen ingediend bij de minister van Arbeid, Energie en Integratie, Glenbert Croes, betreffende kwesties die de bevolking verdient om adequaat beantwoord te worden.

Te beginnen met de dataverzameling, iets dat essentieel is om werkelijk te meten hoeveel ongedocumenteerde mensen we op Aruba hebben, vraagt Mansur de regering of zij alle studies die zij hebben, of studies die andere organisaties hebben uitgevoerd en die de omvang van de ongedocumenteerde bevolking berekenen, met het parlement kan delen. Mansur vraagt ook aan minister Croes of hij kan delen hoeveel mensen sinds de introductie van het 'alternative legal pathway' of 'alternatieve legale weg' legaal zijn gemaakt. ACCION21 wil ook weten wat de huidige capaciteit van DIMAS is om mensen via het 'alternative legal pathway' te regulariseren, zowel jaarlijks als maandelijks. Het is ook nuttig om te weten of minister Croes tevreden is met de resultaten van het genoemde alternatieve juridische pad.

Situatie van 'overstay'

Een fenomeen dat ook bekend is in het hele probleem van ongedocumenteerde mensen op ons eiland, is 'overstay', waarbij mensen legaal ons land binnenkomen maar illegaal blijven. ACCION21 wil weten wat het jaarlijkse aantal is sinds 2018 tot 2023 van mensen die legaal zijn binnengekomen maar tot op heden geen toestemming hebben om te blijven (overstayers). Er wordt aan minister Croes gevraagd om het parlement te informeren over de landen van herkomst van degenen die sinds 2018 een 'overstay' hebben, en ook welke sancties iemand die na hun toegestane verblijf is gebleven moet ondergaan.

Toepassing van sancties

Parlementslid Mansur vraagt minister Croes of hij kan delen met het parlement of de sancties worden toegepast, en zo ja, hoeveel mensen met een 'overstay' jaarlijks worden gedeporteerd, inclusief hun landen van herkomst. Er is ook onduidelijkheid over de huidige uitsluitingsperiode voor iemand die een 'overstay' heeft, en hoeveel mensen worden uitgesloten van herinreis op basis van 'overstay' en hoe lang deze uitsluiting geldig is. Al deze zaken zijn vragen die minister Croes moet beantwoorden.

Asiel

Er is behoefte aan informatie over hoeveel mensen die uitgesloten zijn van herinreis een verblijfsvergunning hebben gekregen, en welk type sinds 2018. Een andere vraag is hoeveel vergunningen zijn afgewezen om redenen van 'overstay' jaarlijks, te beginnen met 2018. Het is ook interessant om te weten hoeveel asielaanvragen momenteel in behandeling zijn, en welk percentage van de asielaanvragen wordt goedgekeurd. Als een asielaanvraag wordt afgewezen, is het ook belangrijk te weten of de persoon kan aanvragen voor een ander type vergunning, of Aruba moet verlaten. Aan de andere kant, als de asielaanvraag van een persoon nog in behandeling is, kan die persoon dan voor een ander type vergunning aanvragen?

Gezinshereniging

Dit onderwerp is zeker zeer complex, met verschillende aspecten die niet kunnen worden genegeerd, en een daarvan betreft gezinshereniging. Dit heeft invloed op het welzijn van ongedocumenteerde mensen en hun families. Mansur vraagt of de regering met het parlement kan delen wat het huidige beleid is met betrekking tot gezinshereniging, inclusief hoe dit wordt beheerd. Het zou interessant zijn om te weten of er een plan is om gezinshereniging te veranderen gezien de overbevolking op Aruba. Er wordt aan minister Croes gevraagd of hij kan delen met het parlement of er programma's voor integratie van nieuwe migranten zijn, en als het antwoord ja is, waaruit deze programma's bestaan en wie verantwoordelijk is voor hun uitvoering.

Tot slot wordt aan minister Croes gevraagd of hij kan delen met het parlement hoeveel tijdelijke migranten er zijn zonder een verblijfsvergunning, te beginnen met 2018. Het zou nuttig zijn om te weten of minister Croes tevreden is met het huidige migratiebeheer en of hij kan delen met het parlement waarom dat wel of niet het geval is.

Curaçao: Bezorgen over potentiële uitbreiding van ministeriële macht

(CuraçaoChronicle) – Tijdens een parlementaire zitting werd een voorstel om een financieel wet aan te passen uitgebreid besproken, waarbij zorgen werden geuit over belastingvrijstellingen. De wijziging voegt een nieuwe bepaling toe aan Artikel 25 van de wet, wat vragen oproept over de mogelijkheid dat dit de minister meer macht zou geven om belastingen kwijt te schelden. Vooral de MAN-fractie zoekt duidelijkheid over deze kwestie.

Tweede Kamerlid Steven Martina (MAN-PIN) wees erop dat Artikel 25 doorgaans voorkomt dat ministers schulden kwijtschelden. De voorgestelde wijziging lijkt echter te suggereren dat deze beperking mogelijk niet van toepassing is op belastingen. Martina herinnerde het parlement eraan dat de Raad van Advies (RvA) in 2015 al had gewaarschuwd dat de wet van toepassing is op belastingen, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.

Martina uitte zijn bezorgdheid dat de wijziging bedoeld zou kunnen zijn om de weg te bereiden voor de kwijtschelding van 3 miljard gulden aan belastingen door Minister van Financiën Javier Silvania (MFK). Hij vroeg zich af of de wijziging bedoeld is om de minister te beschermen tegen beschuldigingen van illegale handelingen.

Tweede Kamerlid Ramon Yung (MFK) verduidelijkte dat de voorgestelde wijziging de minister geen nieuwe bevoegdheden geeft om belastingen kwijt te schelden. Hij legde uit dat de wet betrekking heeft op het beheer van overheidsuitgaven en niet op belastinginning. "Het betreft 'civiele vorderingen van het land,' wat betekent bedragen die onder het Burgerlijk Wetboek vallen, niet belastingvorderingen, die worden beheerst door belastingwetten," zei Yung.

Curaçao: LN-wet zorgt voor tekort aan specialisten en meer behandelingen in het buitenland

(CuraçaoChronicle) – De uitvoering van de Landsverordening Normering Topinkomens (LNT), een wet die de salarissen van topfunctionarissen beperkt, heeft niet de verwachte besparingen opgeleverd, volgens de Landelijke Vereniging van Medisch Specialisten in Dienstverband Curaçao (LVMPiDC).

In plaats daarvan heeft het geleid tot een tekort aan medische specialisten en een toename van behandelingen die in het buitenland moeten worden uitgevoerd.

De wet, die de salarissen van topfunctionarissen beperkt, geldt ook voor medische specialisten die in dienst zijn bij het Curaçao Medisch Centrum (CMC), hoewel dit niet de oorspronkelijke bedoeling was.

De LVMPiDC beweert dat de focus op salarisverlagingen en groeiende bureaucratie de gezondheidszorg op Curaçao onder druk zet. Specialisten verlaten het eiland vanwege lagere salarissen, wat resulteert in hogere kosten omdat patiënten steeds vaker naar het buitenland moeten voor zorg. Bovendien wordt het moeilijker voor Curaçao om lokale specialisten die in het buitenland zijn opgeleid, terug te halen naar het eiland.

St. Maarten: Verpleegkundige staat 4½ jaar celstraf te wachten voor seksueel misbruik

Een mannelijke verpleegkundige staat voor 54 maanden gevangenisstraf, omdat hij wordt beschuldigd van het verdoven van twee jonge vrouwelijke patiënten in het St. Maarten Medical Center (SMMC) en hen ongepast aan te raken terwijl zij zich in een semi-bewusteloze toestand bevonden.

R.I.J.P. (37) stond woensdag terecht bij de Rechtbank van Eerste Aanleg op beschuldiging van drie gevallen van seksueel misbruik met vrouwelijke patiënten bij SMMC tussen juli 2022 en april 2024.

Naast de twee vrouwen aan wie vermoedelijk het krachtige kalmeringsmiddel Midazolam is toegediend, betreft de derde aanklacht op de tenlastelegging een jonge vrouw die aan onderzoekers vertelde dat ze midden in de nacht wakker werd van P. die haar intieme delen aanraakte. Ze was 17 jaar oud op dat moment en was opgenomen in het ziekenhuis na een suïcidepoging.

Een doos met Midazolam-flesjes was gevonden tijdens een huiszoeking bij P. begin mei. Dit medicijn – vaak gebruikt om mensen in intensive care-afdelingen te kalmeren of als voorbereiding op een operatie – veroorzaakt slaperigheid, spierzwakte en geheugenverlies.

Midazolam kan binnen vijf minuten beginnen te werken wanneer het via een intraveneuze infuus wordt toegediend en, volgens de officier van justitie, kan een "therapeutische" dosis slechts zes tot twaalf uur in bloed of urine worden aangetoond.

"Ik heb nooit een patiënt aangeraakt," vertelde P. woensdag tegen de rechtbank, waarbij hij aangaf niet te weten waarom de vrouwen hem van seksueel misbruik beschuldigden. Hij beweerde ook dat een van hen aan hallucinaties leed.

De advocaat van P., Shaira Bommel, stelde dat er onvoldoende bewijs was voor een veroordeling en pleitte voor volledige vrijspraak van haar cliënt.

De officier van justitie beschouwde P. echter als schuldig zoals ten laste gelegd en eiste 4½ jaar gevangenisstraf en een verbod van 9½ jaar om in de zorgsector te werken.

De rechter zal op 24 september vonnis wijzen.